

PROGRAMTANTERV

a

**22. Szociális
ágazathoz tartozó**

4 0922 22 01

**Gyermek- és ifjúsági felügyelő
SZAKMÁHOZ**

1 A SZAKMA ALAPADATAI

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális
- 1.2 A szakma megnevezése: Gyermek- és ifjúsági felügyelő
- 1.3 A szakma azonosító száma: 4 0922 22 01
- 1.4 A szakma szakmairányai: —
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Háztartásvezető

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtantervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként

Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszama	1. évfolyam	2. évfolyam	A képzés összes óraszama
Évfolyam összes óraszama		576	824	748	2148	1144	1004	2148
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	18	18	0	18
	Álláskereső	5			5	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5			5	5		5
	Munkaviszony létesítése	5			5	5		5
	Munkanélküliség	3			3	3		3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	62	62	0	62	62
	Az álláskereső lépései, álláshirdetések			11	11		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél			20	20		20	20
	„Small talk” – általános társalgás			11	11		11	11
	Állásinterjú			20	20		20	20
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	144	0	0	144	144	0	144
	Kommunikációs készségfejlesztés	36			36	36		36
	Viselkedéskultúra	36			36	36		36
	A reális énkép ismerete	36			36	36		36
	Konfliktuskezelés	36			36	36		36
	Pszichológia	72	0	0	72	72	0	72
	Általános és személyiséglélektani ismeretek	18			18	18		18
	Fejlődéslélektani alapok	18			18	18		18
	Szociálpszichológiai alapismeretek	18			18	18		18

Családi mentálhigiéné	18			18	18		18
Egészségügyi ismeretek	72	0	0	72	72	0	72
Az emberi test felépítése	26			26	26		26
Népegészségtani alapismeretek	12			12	12		12
Gyógyszertani alapok	10			10	10		10
Egészségkultúra	12			12	12		12
Környezetvédelem és fenntarthatóság	12			12	12		12
Elsősegélynyújtás alapismeretei	54	0	0	54	54	0	54
Az elsősegélynyújtás alapjai	10			10	10		10
Elsődleges teendő vészhelyzetben	10			10	10		10
A segélyhívás folyamata, újraélesztés	6			6	6		6
Eszméletlen sérült	6			6	6		6
Baleseti sérülések	6			6	6		6
Mérgezések	6			6	6		6
Belgyógyászati állapotok és ellátásuk	10			10	10		10
Társadalomismeret	72	0	0	72	72	0	72
A mai magyar társadalom	18			18	18		18
Demográfia és népesedés	18			18	18		18
Család és háztartás	18			18	18		18
Az emberi szükségletek rendszere	18			18	18		18
Szociális ismeretek	144	0	0	144	144	0	144
Szociális ellátórendszer ismerete	24			24	24		24
A szociális segítség etikája	24			24	24		24
Ismerkedés a szociális ellátórendszer intézményeivel	24			24	24		24
Krízis - kitől kérhetek segítséget	14			14	14		14
Függőség - szenvedély	14			14	14		14

	Humán szolgáltatások	24			24	24		24
	Szociális gondoskodás	20			20	20		20
	Tanulási terület összórászáma	558	0	0	558	558	0	558
Szakmai készségfejlesztés	Főzési és konyhatechnika alapismeretek	0	60	30	90	60	30	90
	Táplálkozás egészségügy		8		8	8		8
	Élelmiszer ismeret		12		12	12		12
	Ételkészítési ismeretek		15		15	15		15
	Étrend, étlaptervezés		10		10	10		10
	Főzési és konyhatechnikai ismeretek a gyakorlatban		15	30	45	15	30	45
	Háztartásvezetési alapok	0	108	9	117	90	27	117
	Háztartásvezetés elmélete		18		18	18		18
	Házimunkák tervezése – szervezése		18		18	18		18
	Háztartásgazdálkodás		18		18	18		18
	Háztartásvezetés gyakorlata		54	9	63	36	27	63
	Általános műveltség viselkedéskultúra	0	32	0	32	32	0	32
	Viselkedéskultúra elmélete		16		16	16		16
	Helyzetgyakorlat		16		16	16		16
	Gyermekcsoportok működése	0	0	16	16	0	16	16
	Csoportdinamikai alapok			4	4		4	4
	Szabadidőszervezés			4	4		4	4
	Gyermekcsoportok működése az intézményekben			8	8		8	8
	Segítő kapcsolat kialakítása és kommunikációs gyakorlatok a gyermekvédelemben	0	42	48	90	42	48	90
	Segítő beszélgetés		24	36	60	24	36	60
	Kérdéstechnikák		6		6	6		6

	Asszertív kommunikáció a gyermekvédelemben		6		6	6		6
	Konfliktuskezelés		6		6	6		6
	Szakmai kommunikáció			12	12		12	12
	Tanulási terület összórászáma	0	242	103	345	224	121	345
Gyermekvédelmi ismeretek	Gyermekvédelem története	0	9	0	9	9	0	9
	Gyermekkép, a gyermekekről való gondoskodás meghatározó tényezői		3		3	3		3
	A gyermekvédelem rövid történeti áttekintése		3		3	3		3
	A gyermekvédelem kialakulása Magyarországon		3		3	3		3
	Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei	0	27	0	27	27	0	27
	Csecsemőkor		3		3	3		3
	Az óvodáskor életkori sajátossága (3-6 éves)		3		3	3		3
	Az óvodás gondolkodása, akarata		3		3	3		3
	Kisiskoláskor, prepubertás (6-12 éves)		4		4	4		4
	Pszichés szabályozó folyamatok kisiskolás korban		4		4	4		4
	Serdülőkor, pubertás (12-21 éves)		5		5	5		5
	A serdülőkori problémák, nehézségek		5		5	5		5
	A gyermekvédelem pszichológiai vonatkozásai	0	20	7	27	20	7	27
	Érett felnőtt személyiség		3		3	3		3
	Gyermek a diszfunkcionális családi kapcsolatban		3		3	3		3
	Gyermekbántalmazás, veszélyeztetés, elhanyagolás		4		4	4		4
	A családon belüli traumák		4		4	4		4
	A családból történő kiemelés		3		3	3		3
	A családból való kikerülés traumája		3		3	3		3

A megváltozott környezet elfoglalása, beilleszkedés			7	7		7	7
Különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek gondozása	0	0	48	48	0	48	48
Különleges ellátási szükségletű gyermek			6	6		6	6
Gyermeki viselkedés			4	4		4	4
A speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek			6	6		6	6
Traumát átélt gyermek			8	8		8	8
A segítő beállítódásával kapcsolatos szakmai elvárások			4	4		4	4
A konfliktus, a problémamegoldó stratégia			8	8		8	8
Értő figyelem és a motiváció lehetőségei			4	4		4	4
Versengés vagy együttműködés, büntetés vagy természetes következmények			8	8		8	8
Gyermekvédelem és a javítóintézeti nevelés rendszere és jogi szabályozása	0	30	16	46	30	16	46
Gyermekvédelem jogi szabályozása		10	6	16	10	6	16
Gyermekvédelem rendszere		20	10	30	20	10	30
A gyermekbántalmazás különböző formái és prevenciók lehetőségei	0	0	24	24	0	24	24
A bántalmazási formák			10	10		10	10
Gyermekbántalmazás			6	6		6	6
Prevenációs programok és lehetőségek			4	4		4	4
Segítési formák, lehetőségek, beavatkozás			4	4		4	4
Tanulási terület összoraszáma	0	86	95	181	86	95	181

Pedagógiai - Gyógypedagógiai ismeretek	Gyógypedagógia mint tudomány	0	36	0	36	9	27	36
	Gyógypedagógiai alapismeretek		18		18	9	9	18
	Differenciált nevelés		18		18		18	18
	Fejlődési rendellenességek, fogyatékos-ságok, fejlesztés, rehabilitáció	0	96	0	96	96	0	96
	Fogantatás, várandósság, magzati ártal-mak		6		6	6		6
	Az újszülöttkori rendellenességek		12		12	12		12
	A kisgyermekkorú rendellenességek		14		14	14		14
	Az óvodáskori rendellenességek		14		14	14		14
	A kisiskoláskori rendellenességek		14		14	14		14
	A serdülőkori rendellenességek		18		18	18		18
	Fejlesztés, rehabilitáció		18		18	18		18
	Pedagógiai ismeretek	0	45	0	45	27	18	45
	A pedagógia kialakulása, fogalma, tudományterületei		9		9	9		9
	A neveléstudomány értelmezése, rész-tudományai		9		9	9		9
	A gyermeknevelés általános kérdései		9		9	9		9
	Játék szerepe a gyermekek életében		18		18		18	18
	Tanulási terület összorszáma	0	177	0	177	132	45	177
Gyermekgondozási, -ápolási ismeretek	Ismeretek a gyermekgondozásról	0	36	0	36	36	0	36
	Gyermekgondozás alapjai		12		12	12		12
	A gyermek szükségletei		14		14	14		14
	Gyermekgondozás		10		10	10		10
	Gyermekápolási ismeretek	0	36	0	36	36	0	36
	A beteg gyermek felismerése		6		6	6		6
	Gyermekápolás alapjai		12		12	12		12

Gyermekápolás		18		18	18		18
Gyermekbetegségek, gyermekbalesetek	0	90	0	90	0	90	90
Gyermekbetegségek alapjai		18		18		18	18
Gyermekbetegségek osztályozása		18		18		18	18
Gyermekbetegségek megelőzésének lehetőségei		18		18		18	18
Veszélyforrások, gyermekbalesetek csoportosítása, megelőzés lehetőségei		9		9		9	9
Gyermekbalesetek ellátása		18		18		18	18
Munkavégzéssel összefüggő balesetvédelem, balesetmegelőzés gyakorlata		9		9		9	9
Gyermekgondozási, ápolási feladatok	0	31	71	102	0	102	102
Gondozási, ápolási feladatok		4	8	12		12	12
Betegségből adódó gondozási, ápolási feladatok		27		27		27	27
Szülőkkel való együttműködés a gyakorlatban			18	18		18	18
A kultúrhygiénés szokások kialakítása			18	18		18	18
Étrend készítése, élelmiszerek beszerzése			27	27		27	27
Gyermekvédelmi szakellátás, az átmeneti gondozás és a javítóintézeti nevelés feladatai	0	0	62	62	0	62	62
Ismerkedés a gyermekotthonnal, nevelőszülői ellátással			10	10		10	10
Dokumentumok, feljegyzések készítése			13	13		13	13
Feladatok a természetes és mesterséges környezet rendben tartása terén			13	13		13	13
A szabadidős és fejlesztő programok tervezése, szervezése			13	13		13	13
A ruházat állapotának folyamatos figyelemmel kísérése			13	13		13	13

	Gyermekfoglalkozás kiscsoportban	0	0	31	31	0	31	31
	Gyermekfoglalkozások az intézményekben			16	16		16	16
	Terepfeldolgozó szeminárium és szupervízió			15	15		15	15
	Tanulási terület összóraszám	0	193	164	357	72	285	357
Gyermekvédelmi adminisztrációs ismeretek	Gyermekvédelmi intézmények szabályzatai, dokumentációs rendszerek az intézményekben	0	0	18	18	0	18	18
	A szervezeti és működési szabályzat			3	3		3	3
	A gyermekvédelmi intézmények szakmai programja			4	4		4	4
	Az intézmények általános adminisztrációs rendszerének megismerése			4	4		4	4
	Házi- és napirend			3	3		3	3
	Csoportgazdálkodási szabályzat			4	4		4	4
	A munkavállaló adminisztrációs kötelezettségei	0	9	0	9	0	9	9
	A munkavállaláshoz kapcsolódó dokumentumok		3		3		3	3
	A munka teljesítésének dokumentumai		3		3		3	3
	A háztartás vezetésével kapcsolatos adminisztráció		3		3		3	3
	A gyermekfelügyeleti munka dokumentálása	0	27	0	27	0	27	27
	A napi eseményekre vonatkozó dokumentáció vezetése		7		7		7	7
	Rendkívüli események és gyermekbántalmazási esetek jelzése, dokumentálása		5		5		5	5
	A kapcsolattartás dokumentációja		5		5		5	5
	Pénzkezelési dokumentáció		5		5		5	5
	A jogszabályban előírt dokumentációs rendszerek használata		5		5		5	5

	A gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentáció	0	0	16	16	0	16	16
	A gyermeki fejlődés dokumentálása			2	2		2	2
	A jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszerek			8	8		8	8
	Egészségügyi dokumentáció			6	6		6	6
	Élettörténeti munka	0	0	36	36	0	36	36
	Az élettörténeti munka jelentősége			4	4		4	4
	Az élettörténeti munka pszichológiai aspektusai			5	5		5	5
	Az élettörténeti munka gyakorlata			27	27		27	27
	Tanulási terület összórászáma	0	36	70	106	0	106	106
	Gyermekvédelmi intézményekben végzett szakmai munka	Gyermekotthon és javítóintézet működése és gondozási feladatai	0	36	0	36	36	0
A gyermekotthon, javítóintézet működése			5		5	5		5
A gyermekotthon, javítóintézet tárgyi környezete			5		5	5		5
Csoportvezetési, gazdálkodási, ügyeleti feladatok			5		5	5		5
A házi- és napirend kialakítása			4		4	4		4
Az önálló életvitelre való felkészítés folyamata			9		9	9		9
Szabadidő szervezése, egészséges életmódra nevelés			8		8	8		8
Az átmeneti gondozás működése és gondozási feladatai		0	18	0	18	18	0	18
Az átmeneti gondozás intézményei és feladatai			7		7	7		7
Gondozói feladatok az átmeneti gondozásban			7		7	7		7
Intézményen belüli és kívüli együttműködések			4		4	4		4

	Gyermekcsoportok működése a gyakorlatban	0	0	62	62	0	62	62
	Új gyermek, fiatal felnőtt, család az intézményben			46	46		46	46
	Közösségi programok lehetőségei és céljai			16	16		16	16
	Teregyakorlat	0	36	192	228	0	228	228
	Átmeneti gondozásban gyermekekkel, szülőkkel végzett feladatok		18		18		18	18
	Átmeneti gondozás komplex feladatai		18		18		18	18
	Új gyermek, fiatal felnőtt érkezésével, befogadásával kapcsolatos teendők			24	24		24	24
	Különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek ellátásának dilemmái			24	24		24	24
	Kapcsolattartási feladatok. Kultúrák egymás mellett élésének dilemmái			24	24		24	24
	Feladatok gyermekbántalmazás észlelése esetén. A gyermek kriminalizálódásának dilemmái			24	24		24	24
	Csoportszerveződési, csoportdinamikai kérdések, kontra személyes élettér			24	24		24	24
	Ünnepek, kirándulások szervezése a gyermek/lakásotthonokban, javítóintézetben, átmeneti gondozásban			24	24		24	24
	Utógondozói ellátás feladatai. Ténykedés rendkívüli esemény kapcsán			24	24		24	24
	A gondozott gyermek, fiatal felnőtt egészségvédelme. A saját lelki egészség megőrzése			24	24		24	24
	Tanulási terület összoraszáma	0	90	254	344	54	290	344
	Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	70			240		

3A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

3.1 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszama: 18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy

18/18 óra

3.1.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

3.1.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

3.1.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

3.1.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan		Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.

3.1.1.6 A tantárgy témakörei

3.1.1.6.1 Álláskeresés

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

3.1.1.6.2 Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idegnyomunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

3.1.1.6.3 Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

3.1.1.6.4 Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel

Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

62/62 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy

62/62 óra

3.2.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

3.2.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

3.2.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvek

3.2.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.2.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskeresőkhöz használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskeresőket segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresőket segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukciónak). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyezhető illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.	Hatékonyan tudja álláskeresőkhöz használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.	Teljesen önállóan		Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CV-sablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak megfelelő dokumentumot.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.	Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményeit, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.
Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskereső folyamatának figyelembevételével.	Ismeri az álláskereső folyamatát.	Teljesen önállóan		Digitális nyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, e-mailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.
Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, és céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.

Az állásinterjú, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókincsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		

3.2.1.6 A tantárgy témakörei

3.2.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

3.2.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képessé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartalmi és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

3.2.1.6.3 „Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

3.2.1.6.4 **Állásinterjú**

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szóincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

3.3 Szociális ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

558/558 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A szociális ágazat a gyermekjóléti alapellátáshoz- beleértve a bölcsődei ellátást is-, a gyermekvédelmi szakellátáshoz, a javítóintézeti ellátáshoz és a szociális ellátáshoz tartozó szolgáltatásokat foglalja magába. Cél, az embert szerető és jogait tisztelő a szükségletekhez igazodó szolgáltatási tevékenységek elsajátítása, a testi, szellemi, szociális jólét elősegítése. Az alapképzés alatt fejlődik a tanulók önismerete, önmagukkal és másokkal szembeni felelősségérzete, kommunikációja. A képzés alatt megismerik az ágazatra jellemző értékeket, a humánum, a másik ember irányába tanúsított tisztelet és elfogadás képviselőjét, továbbá a szakmaterület tanításának megalapozásához szükséges készségeket, ismereteket.

3.3.1 Szakmai személyiségfejlesztés tantárgy

144/144 óra

3.3.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók pályaszocializációjának, szakmai identitásának elősegítése. A tantárgy tanításának célja, a verbális és nonverbális kommunikációs technikák olyan szintű elsajátítása, melynek birtokában a tanuló képes lesz gondolatának, véleményének a közösségi normák szerinti megfogalmazására, álláspontjának megvédésére, indoklására és érvelésére. A tanulók önbizalmának, kompetenciáinak, készségeinek fejlesztése, melyek segítenek a képzésben résztvevők számára, hogy önmagukat és társaikat jobban megismerjék, az itt elsajátított gyakorlati ismereteket és készségeket a saját életükben és a segítség területén is hasznosítani tudják. A személyiségfejlesztő foglalkozások célkitűzése, hogy olyan ingereket adjon, és oly módon hasson az egyénre, aminek következtében változások induljanak el az egyénben az önreflexió fejlesztésével.

3.3.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus, viselkedéselemző, mentálhigiénés szakember, aki legalább 5 éves igazolt csoportvezetői tapasztalattal rendelkezik

3.3.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Osztályfőnöki órák tematikus tananyagai - önismeret, társismeret. A tanulóknak a családjukban, intézményekben, kortárs csoportokban, társadalmi közegekben szerzett eddigi élettapasztalataira, önismeretére és személyiségének jellemzőire alapozva folynak a tréningyszerű foglalkozások, ahol a kölcsönös interakciók során felmérhetik saját és mások hatását a társas helyzetekben, társas kapcsolatokban.

3.3.1.4 A képzés órakeretének legalább 90%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti és alkalmazza a verbális és nonverbális kommunikáció módjait	A kommunikáció fogalma, jelentősége, csatornái	Teljesen önállóan	Vállalja az önprezentációt, mások jelenlétében. Kész a családi identitás, szerepek megismerésére, önkifejezés gyakorlására. Alkalmazza az önismeretfejlesztés, és a szakmai hitelesség megőrzésének technikáit. Együttműködik más szakemberekkel, betartja szakmai illetékessége határait.	Digitális kommunikációs eszközök használata
Ismerteti és alkalmazza az eredményes kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályait, elvárásait	A kommunikáció hatékonyságát fokozó tényezők.	Teljesen önállóan		Online felületek ismerete, használata.
Betartja a metakommunikáció távolsági zónáit, szabályozza térközét.	Non-verbális kommunikáció, metakommunikáció, proxémika	Teljesen önállóan		
Kommunikációja során bizalmi légkört alakít ki.	A kapcsolattartás szabályai, elvárásai.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza az önismeretfejlesztés, a szakmai hitelesség megőrzésének technikáit.	A személyiségfejlesztés eszközei, technikái, kongruencia helyzeti megjelenései.	Teljesen önállóan		Digitális eszközök - visszacsatolás saját kommunikációja fejlesztésére
Értelmezi a konfliktusokat, alkalmazza a konfliktuskezelés különböző módszereit	Konfliktuselméletek.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a szakmai titoktartás szabályait.	Szakmai etikai szabályok és alkalmazásuk a szociális szolgáltatások területén, az intézmények etikai kódexei, a szociális szakemberek kompetencia határai.	Teljesen önállóan		
Ismerteti az önelemzést, az önreflektivitás szerepét, valamint a reflektálás módszereit.	A személyiség, énkép összetevői, elemei. Reflexió fogalma, módjai, hatása a személyiségre.	Instrukció alapján részben önállóan		Videofilmek, kisfilmek - saját viselkedési repertoár fejlesztésére.

3.3.1.6 A tantárgy témakörei

3.3.1.6.1 Kommunikációs készségfejlesztés

A kommunikáció fogalma, célja, csatornái

A verbális kommunikáció

A nem verbális kommunikáció

Metakommunikációs jelek
Kongruencia a kommunikációban
Mások kommunikációjának megfigyelése, elemzése
Saját kommunikáció reális észlelése
Saját szükségletekről és érzésekről szóló üzenetek közlése
Társak visszajelzéseinek fogadása
Kapcsolatteremtő készség fejlesztése a pozitív énkép függvényében

3.3.1.6.2 Viselkedéskultúra

Az etikett és protokoll szabályai a mindennapi életben
A mindennapi viselkedéskultúra alapnormáinak elsajátítása
Az udvarias és asszertív viselkedés szabályai
Bizalmi légkör kialakítása
Kapcsolatteremtés szabályai
Kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályai, elvárásai
Bemutakozás illemtana – az első benyomás jelentősége
Köszönési formák
Telefonálás illemtana
Írásbeli, szóbeli közlések illemtana
A társas kapcsolatok területén való bánásmód irányelveinek alkalmazása szituációs gyakorlatok keretében
A szakmai együttműködés összefüggései, etikai szabályai és dilemmái
A kompetenciahatárok és a titoktartási kötelezettség helyes értelmezése
A szakmai partnerkapcsolatok ápolásának módjai

3.3.1.6.3 A reális énkép ismerete

A saját én tartalmi, tudatos identitás, a személyiség belső mozgásai, dinamizmusai
Az érett, felnőtt személyiség fogalma és aspektusai
A szerzett viselkedésminták, értékek és belső késztetések összehangolása
A személyén belüli érzelmi-indulati ellentmondások
A másik emberre adott reakcióinak sokszínű élményháttere
Agresszió fogalma és kezelése
A személyes kompetencia hatása a környezetre
A mentálhigiénés jóllét állapotának jellemzői
Rekreációs lehetőségek

3.3.1.6.4 Konfliktuskezelés

A konfliktus fogalma, felismerése
Konfliktuskezelési stratégiák
Kommunikáció konfliktushelyzetekben
Konfliktuskezelő stratégiák felmérése és a stratégiák összefüggései
A hatékony konfliktuskezelés gyakorlata
A konfliktuskezelés a családi kapcsolatokba
A konfliktuskezelés a baráti kapcsolatokban
A szakmai kommunikáció, a kulturált vitakészség és a konfliktuskezelés fejlesztése
A meggyőzés kommunikációs eszközeinek alkalmazás

3.3.2 Pszichológia tantárgy

72/72 óra

3.3.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A saját-, illetve mások lelki folyamatainak ismerete, értelmezése és kezelése. A fejlődéslélektan törvényszerűségeinek, sajátosságainak megismerése és a társas kapcsolatok hatásmechanizmusának ismerete és alkalmazása.

3.3.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Viselkedéselemző, pszichológus, mentálhigiénés szakember, pedagógia szakos tanár

3.3.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakmai tartalmak: Készség és személyiségfejlesztés: énkép, önismeret-, társismeret.

Társadalomismeret: a család és a csoport alapvető fogalmi rendszere

3.3.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Érzelmeket felismer, értelmez és kezel	A pszichológia fogalma, területei és vizsgálómód-szerei. A lelki folyamatok rendszere és összefüggései. Az érzelmek jelentősége az emberek életében, az érzelmi intelligencia.	Teljesen önállóan	Elfogadó, a máságot tisztelő segítségnyújtás. Rugalmas alkalmazkodás a környezetéhez, és a változtatás képessége.	Digitális felvételek készítése, visszacsatolás, érzelmi intelligencia fejlesztése
Szituációhoz illő cselekvést végez.	Motívumok rendszere, a motiváció folyamata, motívumtanulás, motívált viselkedés, elsődleges és másodlagos motívumok, a személyiség fogalma és összetevői	Teljesen önállóan	Türelmes önmagával és másokkal szemben is. Problémaérzékeny, következetes, felelősségteljes a feladatok kivitelezésében. Együttműködő,	Videófilmek készítése, azok elemzése.
Érzelmi "életút-térképet" készít.	A fejlődéslélektan szabályai, törvényszerűségei, befolyásoló tényezői. Életkori periodizáció és a szakaszok fejlődési sajátosságai, jellemzői. A korai anya-gyermek kapcsolat jelenlétége.	Instrukció alapján részben önállóan	képes hatékony és eredményes lenni egy csoport tagjaként.	Excel: grafikonok, diagramok, digitális térképek készítése

Adott kritériumoknak megfelelő játékot készít, állít össze.	A játék fogalma, funkciója, jellemzői. A játékok szerepe az emberek életében. A játékok típusai.	Teljesen önállóan		Infógrafika
Felmérést készít-csoport belső viszonyainak elemzése, szociometria.	A csoport fogalma, típusai. A csoport belső szerkezete, a csoport elemzése, az egyén társas kapcsolatainak rendszere, a csoportnorma.	Instrukció alapján részben önállóan		Google űrlapok, excel ismerete és alkalmazása
Egyszerű pszichológiai jelenségeket értelmez, eleméz és ábrázol.	A szociálpszichológia fogalma, területei, vizsgálómódszerei. Személyésztelés. Társas befolyásolás egymásra hatások.	Instrukció alapján részben önállóan		diagramok, ábrák - infógrafika
Családi kapcsolatokat ábrázol.	A család fejlődési ciklusai, családi szerepek, a családtagok helye és szerepe a családi rendszerben.	Instrukció alapján részben önállóan		ábrák, kapcsolati hálók digitális ábrázolása

3.3.2.6 A tantárgy témakörei

3.3.2.6.1 Általános és személyiséglélektani ismeretek

A témakör betekintést nyújt a lelki jelenségek világába, és a személyiséglélektan alapvető ismereteivel a személyiség megértéséhez nyújt értelmezési keretet.

Az alábbi témákat dolgozza fel:

A pszichológia fogalma, tárgya, feladata és vizsgáló módszerei

A megismerési (kognitív) folyamatok rendszere

Az érzelmek világa

A cselekvés lélektana

A személyiség fogalma, összetevői, befolyásoló tényezői

Személyiségelméletek

3.3.2.6.2 Fejlődéslélektani alapok

A témakör az életkori szakaszok mentén a fejlődési sajátosságokkal, a fejlődést befolyásoló tényezőkkel és a korai anya-gyermek kapcsolat jelentőségével foglalkozik. Alapvető ismereteket nyújt a játépedagógia-, játépszichológia témaköréből.

Az alábbi témákat dolgozza fel:

A fejlődés fogalma, befolyásoló tényezői.

A fejlődés zavarai.

Fejlődési sajátosságok, életkori jellemzők.

A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége, - nyereségek és veszteségek.

A kötődés és szeparáció.

Kötődéselméletek, kötődési mintázatok.

Hospitalizmus

A játék pedagógiája és pszichológiája

3.3.2.6.3 Szociálpszichológiai alapismeretek

A témakör a társas kapcsolatok pszichológiájával, a csoportlélektannal, és a társadalomban zajló pszichológiai jelenségekkel foglalkozik.

Az alábbi témákat dolgozza fel:

A szociálpszichológia fogalma, tárgya, területei és funkciója

Személyészlelés

Társas kapcsolatokat befolyásoló jelenségek.

Csoportlélektan

A szerep, szereptanulás, szocializáció, nevelési stílusok

Konformitás, norma, deviancia.

3.3.2.6.4 Családi mentálhigiéné

A témakör a család szerepével, jelentőségével, fejlődési életciklusaival foglalkozik.

Ismeretet nyújt a család lelki egészségét védő, illetve lelki egészséget veszélyeztető tényezőiről.

Az alábbi témákat dolgozza fel:

A család fejlődési életciklusai

Családi szerepek, családi konfliktusok

A családtagok helye és szerepe a családi rendszerben

A család lelki egészségének összetevői

Krízishelyzetek a családban.

A család elégtelen, hibás működése

Prevenációs eszközök és technikák

3.3.3 Egészségügyi ismeretek tantárgy

72/72 óra

3.3.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségkultúrának és a betegség-profilaktikus gondolkodásmódnak a kialakítása. Az emberi test holisztikus megismerése, a társadalomban leggyakrabban előforduló betegségek, illetve a társadalom mindenkori működésével való összefüggésük ismerete.

3.3.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles egyetemi ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szakoktató, egészségügyi tanár

3.3.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Közismeret: Biológia 8. osztály, Az ember szervezete és egészsége

3.3.3.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Modellezi az emberi testet.	Az emberi test felépítése és működése: síkok és irányok, sejtek, szövetek, a szervek, szervrendszerek működése és élettani szerepe	Teljesen önállóan	Együttműködő és figyelmes legyen. Figyelme koncentrált, bizonyos helyzetekben megosztásra legyen képes. Következetes, rendszeres szemléletű. Összefüggések, hasonlóságok és különbségek felismerése. Helyzetfelismerő-, helyzet-elemző-, problémamegoldó képességével tudjon egészségtudatosan élni és környezetében változást előidézni. Környezettudatos magatartás.	3D atlasz értelmezése
Összefüggő diagramok készítésével elemző munkát végez, kiszűri a rizikós személyeket	Az életmód, a népbetegség fogalma, kialakulásának tényezői, az életmód és a betegségek kapcsolatainak ismerete, betegségek tünettana	Instrukció alapján részben önállóan		excel, táblázatkezelés
Ismerteti az alapgyógyszercsoportokat, - felvilágosít, tanácsot ad a házi-patika összeállításában.	Gyógyszertani alapfogalmak, a gyógyszerek hatásmechanizmusa, adagolása, gyógyszerformák és gyógyszer-csoportok.	Instrukció alapján részben önállóan		ppt. ismerete használata, prezentáció készítése.
Prevenációs programot készít.	Egészségkultúra fogalmi rendszere, egészség- betegség kapcsolatrendszere, lelki egészségvédelem eszközei, technikái	Teljesen önállóan		Infografika készítése.
Környezetét védi, környezettudatosan él.	Környezetvédelem alapismeretei, alapelvei, ökolábnyom fogalma, mérése	Teljesen önállóan		internetes keresőprogramokat és böngészőket alkalmaz, digitális térben tájékozódik

3.3.3.6 A tantárgy témakörei

3.3.3.6.1 Az emberi test felépítése

A témakör az emberi szervezet és a szervrendszerek felépítésével és működésével foglalkozik. Az alábbi témákat dolgozza fel:

Síkok és irányok

Sejtek és szövetek

Szervek, szervrendszerek működése és élettani szerepe.

Mozgás szervrendszer, keringés-, emésztés-, kiválasztás-, szaporító szervrendszer.

Érzékszervek és az idegrendszer.

3.3.3.6.2 Népegészségtani alapismeretek

A témakör a mai magyar társadalomban leggyakrabban előforduló betegségekkel, az életmód és a betegségek összefüggésével foglalkozik.

Az alábbi témákat dolgozza fel:

Életmód és betegség.

Népbetegségek – nem fertőző betegségek

Járványtani alapismeretek

Fertőző betegségek

3.3.3.6.3 Gyógyszertani alapok

A témakör a gyógyszeres alapprogramokkal, a gyógyszerek alkalmazásának legfontosabb ismereteivel foglalkozik.

Az alábbi témákat dolgozza fel:

A gyógyszerek fogalma, hatásmechanizmusa

A gyógyszerek adagolása

Gyógyszerformák

Gyógyszercsoportok

3.3.3.6.4 Egészségkultúra

A témakör a holisztikus egészség szemlélet és a betegség-profilaktikus gondolkodásmód kérdéseivel foglalkozik. Az alábbi témákat dolgozza fel:

Egészségkultúra fogalmi rendszere, összetevői

Az egészség megőrzését szolgáló területek

Lelki egészségvédelem: technikák és eszközök

A szenvedélyek világa

Tudatos, biztonságos, felelős szexuális és családi élet

Prevenció témakör részletes kifejtése

3.3.3.6.5 Környezetvédelem és fenntarthatóság

Környezetvédelem

Fenntartható fejlődés

A környezet legfontosabb elemei: föld, víz, levegő, élővilág, épített környezet

A környezetvédelem feladata, alapelvei

Természetvédelem törvényi háttere

Globális környezeti problémák:

Légszennyezés, légszennyező anyagok káros hatásai

Légkörhöz kapcsolódó globális problémák

Vízszennyezés, talajszennyezés

Hulladékgazdálkodás alapelvei

Hulladék csoportosítása (keletkezés jellege, eredete, halmazállapota, környezeti hatása szerint)

Hulladékok környezetkárosító hatásai

Hulladékhierarchia / hulladékpiramis/

Hulladékhasznosítás, hulladékártalmatlanítás

3.3.4 Elsősegélynyújtás alapismeretei tantárgy

54/54 óra

3.3.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A segélynyújtó segítőkész, empátikus attitűdjének kialakítása. Gyakorlati képzésen keresztül ismeretet adni a váratlanul bekövetkező sérülések, egészségkárosodások felismerésére, alapszintű ellátás biztosítására, az állapot további romlásának lehetőség szerinti megakadályozására az orvosi segítség megérkezéséig.

3.3.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Orvos, diplomás ápoló, okleveles ápoló, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató, mentőtiszt

3.3.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia 8. osztály Az ember létfenntartó szervei, az életműködések szabályozása témakör

Egészségügyi alapismeretek: Az emberi test felépítése, élettani működése, egészségkultúra

3.3.4.4 A képzés órakeretének legalább 90%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri a hirtelen bekövetkező egészségkárosodást.	Az emberi test működésének élettani folyamatai	Teljesen önállóan	Nyugodtan, határozottan áll hozzá a sérült vizsgálatához. A tanult szakmai elveket elfogadva, azok pontos betartásával, bátorító kommunikációval végzi az állapotfelmérést.	Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés, tanulás, prezentációs technikák.
A közvetlen életveszély elhárítását megkezdi. Légutat biztosít, életfunkciókat ellenőriz. Késedelem nélkül megkezdi az eszköz nélküli lélegeztetést. Eszközök esetén, helyesen alkalmazza a rendelkezésre álló eszközöket.	Ismeri az elsősegélynyújtás alapfogalmait, alapelveit. Tudja az ellátási kötelezettséget, az általános szabályokat és az elsősegélynyújtó feladatait. Ismeri az újraélesztés szabályait, érti kivitelezésének felelősségét és lépéseit.	Teljesen önállóan	Megállapítja és döntést hoz helyszínen megoldható sérülés ellátásáról, illetve súlyos sérülés/állapot további szakellátási szükségességéről. Haladéktalanul segítséget kér a segélyhívószámon, a mentési folyamatban együttműködik. Elkötelezett a be-	
Készenléti szolgálatot szakszerűen értesít.	A helyszíni ellátás menetének, a készségszintű beavatkozásoknak ismerete, a szakszerű segélyhívás folyamata.	Teljesen önállóan		Mobil eszközök felhasználó szintű ismerete. Applikációk használata.

Vérzéseket típusuknak megfelelően csillapít.	Tudja a vérzések típusait és jellegeit, a sebek fajtáit. Felismeri a rándulást, a ficamot, a törést, az égést, a fagyást, a maródást azok jellemzőit. Tudja a sérülések ellátásának módjait.	Teljesen önállóan	teg/sérült életének megmentése iránt. Ismereteit mérlegelve avatkozik be. Felelősen végzi az elsősegélynyújtás folyamatát, megnyugtatóan ezzel a beteget/sérültet, a segítő társakat és a környezetben lévő minden más személyt.	
Sebeket, csontsérüléseket vizuális és tapintásos vizsgálat felismer, rögzítéssel, ellátásukat az elsősegélynyújtó felszerelés eszközeivel elvégzi.	A sérülések adekvát ellátásának protokollja. Az elsősegélynyújtó felszerelés tartalma.	Instrukció alapján részben önállóan		
Mérgezésre utaló jeleket felismeri. Megakadályozza a mérgezés további bejutását és elkezdji közömbösíteni a hatását.	Ismeri a toxikus anyagokat és hatásukat.	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés, mérgezésinformációs adatbázis, kémiai adatlapok digitális forráskutatása, használata.
Belgyógyászati betegségek beavatkozást igénylő szövődményeit felismeri, adekvát segítséget nyújt. Felismeri és elemzi a rovarcsípések, a harapások, az izomgörcsökkel járó állapotok jellegzetes tüneteit és alkalmazza az ellátási lehetőségeket.	Egészségügyi ismeretek. Az emberi test működése.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés, tanulás, prezentációs technikák

3.3.4.6 A tantárgy témakörei

3.3.4.6.1 Az elsősegélynyújtás alapjai

A témakör az elsősegélynyújtás alapfogalmaival, szabályaival a segítség elveivel foglalkozik.

Az alábbi témákat dolgozza fel:

Az elsősegélynyújtás fogalma, jogszabályi környezete

Motiváló és gátló tényezők

Az elsősegélynyújtó kompetenciahatárai, feladata, a mentési lánc

Az elsősegélynyújtás általános szabályai, az elsősegély felszerelés tartalma

3.3.4.6.2 Elsődleges teendők vészhelyzetben

A témakör az elsősegélynyújtás első szintjével: a helyzetfelismerés, és a beavatkozás szükségességének felmérésevel foglalkozik. A téma elméleti és gyakorlati képzésben kerül feldolgozásra. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:

Észlelés, a segítség szükségességének felismerése

A helyszínen való tájékozódás a veszélyforrásokról, a sérültek számának és állapotuknak elsődleges felmérése

Éberség megítélése. Életfunkciók vizsgálata (légzés, szív működés, testhőmérséklet)

Sérülések felkutatásának tapintásos technikája, állapotfelmérés.

3.3.4.6.3 A segélyhívás folyamata, újraélesztés

A témakörben gyakorlati képzés során a tanuló elsajátítja a szakszerű segélyhívás technikáját. Előzetes ismereteire alapozva megtanulja az eszköz nélküli és az eszközzel történő újraélesztést. Szituációs feldolgozás történik oktatástechnikai eszköz segítségével. Téma felosztása:

A szakszerű segítségkérés

Mentők hívásának folyamata az információ tartalma, helyszín előkészítése

Újraélesztés menete (felőtt/ gyerek), defibrillátor használata

3.3.4.6.4 Eszméletlen sérült

A témakör az eszméletlen állapot felismerésével, a légutakat veszélyeztető problémák azonosításával és ellátásával foglalkozik. A téma elméleti és gyakorlati képzésben kerül feldolgozásra. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:

Az eszméletlenség okai

Ájulás, tartós eszméletvesztéssel járó állapotok és ellátásuk

Megfelelő fektetési módok, légútbiztosító módszerek

Légúti idegentest okozta oxigénhiány tünetei, teendők felőtt és gyermek esetében témakör részletes kifejtése

3.3.4.6.5 Baleseti sérülések

A témakör a mechanikai sérülések formáival és ellátásukkal foglalkozik. Az elsősegélynyújtó felszerelés eszközeivel az elsősegélynyújtás gyakorlása történik. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:

A sérülések csoportosítása

Sebzés fogalma, típusai

Vérzések típusai

Sebellátás, vérzéscsillapítás, kivérzéses sokk, sokktalanítás

Törés, ficam, rándulás definiálása, ellátásának formái

Égési, fagyási sérülések ellátása

Gyakori gyermekkori balesetek okai és következményei

3.3.4.6.6 Mérgezések

A témakör a mérgezések tüneteit, toxikus hatásukat és az elsősegélynyújtás lehetőségeit tárgyalja. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:

A leggyakoribb mérgezéseket okozó toxikus anyagok ismerete

Mérgezésre utaló jellegzetes tünetek

ABCDE algoritmus alkalmazása

Specifikus ellátás

3.3.4.6.7 Belgyógyászati állapotok és ellátásuk

A témakör az elsősegélynyújtó beavatkozását igénylő belgyógyászati állapotokat tárgyalja. A téma elméleti és gyakorlati képzésben kerül feldolgozásra. Ezen belül az alábbi témaköröket tárgyalja:

Agyi vérellátási zavarok

Mellkasi panaszok

Nehézlégzés: Pszeudokrupp, asztma tünetei, elsődleges ellátása
 Rovar-, kullancscsípés ellátása
 Allergiás reakciók tünetei, elsősegélynyújtása
 Cukorbetegség jellemzői, típusai, diabeteses kóma ellátása

3.3.5 Társadalomismeret tantárgy

72/72 óra

3.3.5.1 A tantárgy tanításának fő célja

A társadalomban érvényesülő társadalmi szabályok felismerésének segítése, a társadalmi folyamatok értelmezése. Ismeretek nyújtása a mai magyar társadalom szerkezetéről, a családok működéséről, jelentőségéről. A népesedés társadalomra gyakorolt hatásának, és a társadalomban végbemenő változások összefüggéseinek értelmezése. Az emberi szükségletek rendszeréről szóló ismeretek segítő munkában történő alkalmazása.

3.3.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, társadalomismeret tanár, legalább 3 évvel rendelkező a gyermekvédelem területén dolgozó felsőfokú végzettségű szociális szakember

3.3.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A történelem tantárgy társadalomtörténeti fejezetei, társadalomföldrajzi információk, valamint demográfiai és gazdasági adatok ábrázolási technikái. Pszichológia: humanisztikus irányzat. Történelem 8. osztály, Magyarország 1945 től

3.3.5.4 A képzés órakeretének legalább 20%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Értelmezi a társadalomismeret alapfogalmait, alapvető összefüggéseit.	A mai magyar társadalom szerkezete, térbeli elrendeződése.	Instrukció alapján részben önállóan	A társadalmi jellegű problémák azonosítása közben törekszik azokat objektíven meghatározni.	Internet böngésző, digitális könyvek használata
Adatokat gyűjt, az adatokat összehasonlítja és következtetéseket von le.	A társadalom összetételének mutatói. Adatok gyűjtésének módszerei, eszközei.	Instrukció alapján részben önállóan	A problémák elemzése közben felismeri, és kritikusan szemléli azok keletkezésének okát.	Excel táblázat kezelése.
Korfatípusokat megkülönböztet, az adott társadalomra vonatkoztatva értelmez.	A társadalom népesedési folyamatainak ismerete, korfatípusok, ábrázolási technikák.	Teljesen önállóan	Rendszerszemlélettel szemléli a társadalomban zajló folyamatokat. Saját élményein	Interaktív korfa ismerete, keresőprogramok, böngészők alkalmazása

A népesedéssel kapcsolatos statisztikai adatokat gyűjt.	Demográfiai mutatók, természetes szaporodás, születés és halálozási ráta	Teljesen önállóan	keresztül más személyek életminőségét is a megfelelő eszköz segítségével értékeli.	KSH oldalak kezelése
Több generációs családkapcsolatokat minőségileg és mennyiségileg ábrázol.	A család szerepe, szerkezete, a család és a tagok funkciói. Ábrázolás technikái.	Teljesen önállóan	Emberi kapcsolataiban nyitott és előítéletektől mentes.	Grafikonok, ábrák, - excel alkalmazása, rajzoló programok
Felméri a háztartások gazdálkodását, a nyert adatokból statisztikát készít.	Háztartás statisztikák fogalma, módjai, eszközei és jelentősége.	Teljesen önállóan		Excel táblázatszerkesztő segítségével statisztikát készít
Ábrázolja a szükségletek egymásra épülő rendszerét.	Szükségletek rendszere, egy-másra épülése, fajtái és hatásuk a társadalmat alkotó egyénre.	Teljesen önállóan		ppt. grafikonokat, ábrákat készítő programok ismerete

3.3.5.6 A tantárgy témakörei

3.3.5.6.1 A mai magyar társadalom

A témakör a mai magyar társadalommal, annak változásaival és jellemzőivel foglalkozik, az alábbi tartalmi elemekkel:

A társadalom fogalmi meghatározása

A mai magyar társadalom felépítése - társadalom szerkezeti képek

A mai magyar társadalom szerkezete (összehasonlító elemzés 1945-től napjainkig)

A mai magyar társadalom térbeli jellemzői

A mai magyar társadalom összehasonlító elemzése más társadalmakkal

Az egyén társadalmi meghatározottsága

A társadalmi egyenlőtlenségek, újra termelődésének okai, mechanizmusai.

A szegénység és depriváció értelmezése és jellemzői

A szegénység kultúrája

A társadalom, a család és az iskola szerepe az egyenlőtlenségek, a szegénység mérséklésében és újra termelődésében.

3.3.5.6.2 Demográfia és népesedés

A témakör a társadalom összetételével, a népesedéssel és annak főbb jellemzőivel foglalkozik, az alábbi tartalmi elemekkel:

A társadalom összetételét mutató adatok

Demográfia, korfa értelmezése

A népesedés változásának hatásai a társadalomra, a gazdaságra, az egyes szektorokra

Demográfiai mutatók: természetes szaporodás, születés és halálozási ráta

Népesedés - népmozgalom - értelmezése

Népszámlálás, mikrocenzus.

3.3.5.6.3 Család és háztartás

A témakör a család rendszerével, a társadalomban betöltött szerepével és funkcióival foglalkozik az alábbi tartalmi elemekkel:

A család fogalmi meghatározásai

A család funkciói
 A család szerepe, jelentősége a társadalomban
 Család szerkezete, ábrázolása
 Háztartás fogalmi meghatározása
 Háztartás-statisztikák témakör részletes kifejtése

3.3.5.6.4 Az emberi szükségletek rendszere

A témakör az emberi szükségletek lényeges elemeivel foglalkozik, az alábbi tartalmi elemekkel:

A szükségletek értelmezése
 Hiány-, és növekedésalapú szükségletek
 Szükségletek egymásra épülésének elve
 A rendszer komplexitása
 Maslowi szükségletek érvényesülése a mai magyar társadalomban.

3.3.6 Szociális ismeretek tantárgy

144/144 óra

3.3.6.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók megismerjék az emberekkel való foglalkozás szakmai alapjait, értékrendszerét, a szociális segítség egyetemes alapelveit, a szociális ellátórendszerek felépítését. A képzésben, a tanulók felnőtté válása során fejlődik önismeretük, felelősségtudatuk, a másik embert tisztelő, elfogadó értékrendjük

3.3.6.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális intézményben legalább 3 év gyakorlattal rendelkező szociális szakember

3.3.6.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pszichológia - személyiséglélektan, szociálpszichológia - csoport- szocializáció folyamata, motivációs elméletek, konfliktuskezelési stratégiák, norma-deviancia, asszertív kommunikáció szociálpolitika - társadalmi rétegződés, szubkultúrák jellemzői, mobilitás

3.3.6.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.6.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri az alapvető szociális problémákat és elhelyezi azt a szociális ellátórendszeren belül	Ismeri a szociális és gyermekvédelmi intézményrendszert	Teljesen önállóan	Az emberi méltóságot tiszteletben tartó, empatikus, humánus magatartást mutat. Érzékeny a társa-	Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés,

Felismeri a különböző szociális munkaformákat, meglátja annak szerepét a saját munkájában	Ismeri a szociális segítség eszköztárát és munkaformáit	Instrukció alapján részben önállóan	dalmi problémák iránt. Csoportmunkában a közösség érdekeit fontosnak tartja. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására. Nyitott arra, hogy felelősséget vállaljon döntéseiért.	Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.
Előítélet mentesen látja el a hozzá forduló ügyfeleket.	Ismeri a speciális igényű csoportok fogyatékkal élők, szenvedélybetegek, idősek jogait	Teljesen önállóan		
Komplexen rendszereszméletben lát rá egy adott esetre a munkája során	Rendszerelmélet, esettanulmány feldolgozása.	Instrukció alapján részben önállóan		
Segítséget nyújt	Kommunikáció elmélete és gyakorlata.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri etikai és erkölcsi dilemmákat	Szociális munka etikai kódexének és az adekvát jogszabályoknak az ismerete.	Teljesen önállóan		Digitális jogtár használata. Felhasználói szintű számítógép ismeret.
Ismereti a szociális intézményekben lévő szakmai munkaköröket.	Ismeri a szociális intézményrendszert	Teljesen önállóan		Prezentáció készítése.

3.3.6.6 A tantárgy témakörei

3.3.6.6.1 Szociális ellátórendszer ismerete

Alkotmányos garanciák, állampolgári jogok és kötelezettségek

A jogi szabályozás alapelvei

A szociális jólét tartalma,

A szociális háló fogalma

3.3.6.6.2 A szociális segítség etikája

A téma elméleti és gyakorlati szituációs szerepjátékon keresztül kerül feldolgozásra.

Az emberi értékek, méltóság és autonómia tisztelete a szociális ellátás gyakorlatában

A szociális szakember szerepei, felelőssége

Együttműködés a szakmai kompetenciahatárok mentén

Az előítéletek hatása a szociális segítségben

Kommunikációs "sorompók". Akadályok az együttműködésben.

3.3.6.6.3 Ismerkedés a szociális ellátórendszer intézményeivel

Tematikus hospitálás a szociális és gyermekvédelmi intézményekben

Pályaorientációs szakmabemutató filmek elemzése

Reflexiók készítése prezentációs formában

3.3.6.6.4 Krízis - kitől kérhetek segítséget

A Krízis fogalma, típusai

A bántalmazás folyamata

A segítő, támogató hozzáállás

Rendszerabuzus
Kriziskezelo intezmenyrendszer
Aktivizalo szituacios esetfeldolgozasok

3.3.6.6.5 Fuggoség - szenvedély

A szenvedélybetegség fogalma, típusa
A függőség felismerése, hatása az egyénre
A szenvedélybetegség kezelésének lehetőségei
Prevenációs lehetőségek
Aktivizáló szituációs esetfeldolgozások

3.3.6.6.6 Humán szolgáltatások

Mi a humán szolgáltatás?
Intézményesült humán szolgáltatások
Szocializációs és korrekációs rendszerek

3.3.6.6.7 Szociális gondoskodás

Az ember szociális szükségletei
Szabadidőszervezés-foglalkoztatás alapjai
Család és gyermekkép a mai magyar társadalomban
A család idősgondozó funkciója és felelőssége
Ápolás-gondozás alapfogalmai
A társadalom viszonya az idős emberhez, az időskori problémákhoz
A tanulásban akadályozottak társadalmi pozíciójának sajátosságai
Aktivizáló szituációs esetfeldolgozások

3.4 Szakmai készségfejlesztés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

345/345 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület a gyermekjóléti alapellátásban, valamint a gyermekvédelmi szakellátásban és a javítóintézeti ellátásban gyermek- és ifjúsági felügyelő szakképestevel betölthető munkakörökhöz szükséges készségfejlesztését foglalja magába. A képzési blokk hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók megfelelő kapcsolatot tudjanak teremteni a gyermekkel és fiatal felnőttekkel, szülőkkel, rálássanak a gyermekcsoportok működési sajátosságaira, a gyermekek életkorából adódó szükségletekre. A tanulási terület segíti, hogy a tanulók elsajátítsák azokat a készségeket mely a gyermekek körüli háztartási teendők ellátásához, szabadidő szervezéséhez és alapvető gondozási folyamatokhoz szükségesek.

3.4.1 Főzési és konyhatechnika alapismeretek tantárgy

90/90 óra

3.4.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők megismerik a főzési és konyhatechnikai alapvető ismereteket, az étkezéssel kapcsolatos alapvető higiéniai szabályokat, valamint a konyhatechnikában használatos alap és segédanyagokat, tudja ezek élettani hatásait, valamint higiénikus tárolási, tartósítási, előkészítési, elkészítési módjait. Begyakorolják az egyszerű és alkalmi étrend összeállítását, megismerik az étkezési szokásokat, valamint a korszerű, egészséges táplálkozás alapkövetelményeit.

3.4.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, Élelmezésvezető, Dietetikus

3.4.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi szükségletek rendszere, - Pszichológia, Egészségvédelem, Egészségfejlesztés, Balesetvédelem

3.4.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismereti az étkezéssel kapcsolatos alapvető higiéniai szabályokat	Az egészséges táplálkozás alapjai	Teljesen önállóan	Szervezőtervezőkészség, Felelősségtudat, Körültekintés, elővigyázatosság	Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés
Ismereti a konyhatechnikában használatos segéd- és alapanyagokat, bemutatja ezek élettani hatásait	Élelmiszerismeret Táplálkozás-élettani alapismeretek Az élelmiszerek energiatartalma	Teljesen önállóan	Önállóság Gyakorlatias feladatértelmezés Nyitott hozzáállás Példamutatás	Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

Ismerteti az ételkészítéssel, étkeztetéssel kapcsolatos kiegészítő, befejező tevékenységeket	Ételkészítési alapfogalmak Étkeztetéssel kapcsolatos tudnivalók - tálalás, adagolás	Teljesen önállóan	Információgyűjtés Szaglás Ízérzékelés	Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés
Elkészít, illetve előkészít alapvető ételeket, jellemzi azokat, felsorolja a alapvető ételek elkészítésének menetét, csoportosítja az alapvető élelmiszereket. ismerteti a higiénikus tárolási, tartósítási, előkészítési, elkészítési módjait	Ételkészítési eljárások és csoportosításuk Élelmiszer higiéné	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.
Csoportosítja az élelmiszereket, a táplálkozási szokásokat, jellemzi a korszerű táplálkozás alapkövetelményeit	Étrendtervezés formái, jelentősége, alapelvei Az egészséges táplálkozás és a diétás étrend	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

3.4.1.6 A tantárgy témakörei

3.4.1.6.1 Táplálkozás egészségtan

A táplálkozás élettani jelentősége

Az egészséges, korszerű táplálkozás jellemzői, alapelvei

Az egészséges táplálkozás életkoronkénti jelentősége, jellemzői

Táplálkozási szokások, táplálkozási hibák

Diétás élelmezés, a diétás étrend ismervei

3.4.1.6.2 Élelmiszer ismeret

Alapvető élelmiszerek, jellemzői

Tápanyagforrások

Alaptápanyagok csoportosítása, jellemzői

Védőtápanyagok csoportosítása jellemzői

Energia és tápanyagszükséglet

Táplálékpiramis

3.4.1.6.3 Ételkészítési ismeretek

Ételkészítési alapfogalmak

Általános higiéniai követelmények

Ételkészítési eljárások, csoportosításuk

Konyhatechnikai eszközök, rendeltetészerű használatukkal kapcsolatos alapvető elvárások

Ételek tárolása, adagolása

Hőközlő műveletek

Élelmiszeromlás, élelmiszerfertőzés, élelmiszermérgezés

3.4.1.6.4 Étrend, étlaptervezés

Étlaptervezés fogalma, formái

Étrendtervezés jelentősége, készítésének alapelvei

Étrend megtervezése, napi, heti étrend tervezés

Helyes táplálkozás követelményei, tápanyagszámítás

Étlap-étrendtervezés különböző korcsoportúak részére

3.4.1.6.5 Főzési és konyhatechnikai ismeretek a gyakorlatban

Gyermekvédelmi intézményben az étkeztetéssel kapcsolatos infrastruktúra megismerése

Konyhatechnikai gépek megismerése, használata

A gyermekek - életkor specifikus - megismertetése a háztartási eszközökkel, használatuk gyakorlása

Családi étrend megtervezése, elkészítése, abban való segítségnyújtás

Étlaptervezés a gyakorlatban

Étel főcsoportok tállalása és felszolgálása a gyakorlatban

Heti étrend elkészítése

Étel elkészítése a gyakorlatban a szükséges eszközök használata mellett

Segítségnyújtás az étel elkészítésében

Terítés, rendrakás kialakításának segítése gyermekeknél

3.4.2 Háztartásvezetési alapok tantárgy

117/117 óra

3.4.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők a tantárgy keretén belül megismerik a háztartásvezetés és háztartás-gazdálkodással összefüggő alapvető ismereteket, a háztartás lehetséges berendezési tárgyait, az alapvető háztartási eszközöket háztartási gépeket és azok rendeltetésszerű használatát. Megismerik, és begyakorolják az egészséges szűkebb tágabb környezet kialakításának feltételeit, tisztántartásának módjait. Képesse válnak a házimunkák hatékony szervezésére, tervezésére. A háztartás-gazdálkodás ismeretinek elsajátítása pedig képessé teszi a tudatos háztartásvezetés kialakítására, és abban való hatékony segítségnyújtásra.

3.4.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, egészségfejlesztő

3.4.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi szükségletek rendszere, - Pszichológia, Egészségvédelem, Egészségfejlesztés, Balesetvédelem

3.4.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Csoportosítja egy család alapvető kiadásait és bevételeit. Jellemzi a különböző gazdálkodási problémákat, nehézségeket. Ismerteti a háztartási mérleget és a háztartási naplót, azok tartalmi részeit. Ismerteti annak elkészítésének folyamatát, a főbb nehézségeket a hátrányos helyzetű családok tekintetében. Ismerteti az adósságkezelés gyakorlatát annak lehetőségeit.	Háztartásgazdálkodás alapismeretek Emberi szükségletek rendszere Költségvetés készítés ismérvei, adósságkezelés	Teljesen önállóan	Felelősségtudat Kitartás Önállóság Példamutatás Áttekintő képesség Problémaelemzés, -feltárás Problémamegoldás, hibaelhárítás	Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés
Ismerteti a háztartás berendezési tárgyait, alapvető háztartási eszközeit, háztartási gépeket, és azok rendeltetésszerű használatát. Csoportosítja és jellemzi a háztartásban használt textíliákat, jellemzőiket, kezelésüket.	Háztartási gépek kezelése, eszközrendszer	Teljesen önállóan	Tervezési, szervezési képesség Helyzetfelismerés Rendszerben való gondolkodás Gyakorlatias feladatértelmezés Körültekintés, elővigyázatosság Nyitott hozzáállás Információgyűjtés	Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.
Meghatározza az egészséges környezet fogalmát, ismerteti a kialakításához szükséges feltételeket és együttműködési lehetőségeket a célcsoporttal.	Egészséget nem veszélyeztető, biztonságos környezet alapfeltétele	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés
Csoportosítja a házi munkák veszélyforrásait, valamint ismerteti azok megelőzésére megtehető lépéseket.	Balesetvédelmi, baleset elhárítási ismeretek	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

3.4.2.6 A tantárgy témakörei

3.4.2.6.1 Háztartásvezetés elmélete

Háztartás, háztartásvezetés meghatározása, értelmezése

A háztartás berendezése, alapvető háztartási eszközök, háztartási gépek

Háztartási eszközök, háztartási gépek karbantartása, rendeltetésszerű használata

A háztartásban használt textíliák és jellemzőik, kezelésük

Egészséges környezet kialakítása

Élelmiszerek tárolása

3.4.2.6.2 Házimunkák tervezése – szervezése

Rendszeres és időszakos takarítás értelmezése

Napi, heti, havi, szezonális háztartási teendők

A házi munkák veszélyforrásai

A háztartási balesetvédelmi feladatok

Tűzvédelem

3.4.2.6.3 Háztartásgazdálkodás

A családi költségvetés főbb csoportjai, jellemzői

Kiadások, bevételek összetétele

A szükségleteket, igényeket befolyásoló tényezők

Háztartási mérleg készítése

Háztartási napló vezetése

Költségvetés készítésének lépései

A vásárlás fajtái

Adósságcsapda

Az adósság kezelésének lehetőségei

3.4.2.6.4 Háztartásvezetés gyakorlata

A gyermekek egész napi gondozása, a környezet rendjének, tisztaságának megteremtése, kialakítása

A gyermekek - életkor specifikus - megismertetése a háztartási eszközökkel, használatuk gyakorlása

Gyermekek zsebpénzének beosztásának tervezése

Segítségnyújtás a család bevételeinek, kiadásainak értelmezéséhez, újragondolásához

Segítségnyújtás az egyén, család háztartásvezetésének megtervezéséhez.

3.4.3 Általános műveltség viselkedéskultúra tantárgy

32/32 óra

3.4.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A viselkedéskultúrának jelentős szerepe van a társadalmi életben, a társas interakciókban, mely az általános műveltség körébe tartozik. A képzésben résztvevők a tantárgy keretein belül a kiemelten a viselkedéskultúrának elemeivel foglalkozva értelmezik az alapvető illemszabályokat. A térközszabályozás, a köszönés, a megszólítás, kézfogás, beengedés, előreengedés, megjelenés alapvető szabályainak megismerésén keresztül fejlődik általános műveltségük. A tanulók a tantárgy kapcsán helyzetgyakorlatok alkalmával mélyítik a viselkedéskultúra elemeit, így képessé válnak magabiztosan alkalmazni társas kapcsolataikban.

3.4.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, Egészségfejlesztő mentálhigiénikus

3.4.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pedagógia, Pszichológia, Kommunikációs alapismeretek

3.4.3.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja a társadalmilag elfogadott illemtudó alapvető magatartásformákat, valamint ismerteti azok gyakorlatban történő használatát.	Kommunikáció alapjainak ismerete Verbális és nonverbális kommunikáció	Teljesen önállóan	Kapcsolatteremtő készség Határozottság Segítőkészség Tolerancia Fogalmazókészség Udvariasság Figyelmesség Közérthetőség	Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés
Bemutatja az öltözködéssel, megjelenéssel kapcsolatos társadalmi elvárásokat, higiénés szabályokat.	Önismeret, higiénés alapismeretek	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés
Bemutatja a térszabályozást az emberi kapcsolataiban, valamint gyakorlati példákon bemutatja annak használatát	Non-verbális kommunikáció	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés

3.4.3.6 A tantárgy témakörei

3.4.3.6.1 Viselkedéskultúra elmélete

Viselkedéstechnika elemeinek értelmezése

Aktívák (Bemutatás, bemutatkozás, kézfogás, kézcsók, köszönés, meghajlás, megszólítás)

Passzívák (Előzékenység, fellépés, figyelmesség, illedelmesség, jómodor, udvariasság, tapintat, empátia, jellem, lelkiismeret, megjelenés, pontosság)

Kiegészítő elemek (névjegy, ajándékozás, telefonhasználat, dohányzás, borraivaló)

3.4.3.6.2 Helyzetgyakorlat

Köszönés, megszólítás, bemutatás, bemutatkozás, kézfogás, társalgás szerepe a mindennapokban, begyakoroltatása, elmélyítése a kulturált viselkedésben.

3.4.4 Gyermekcsoportok működése tantárgy

16/16 óra

3.4.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók megismerjék a gyermekekkel, fiatal felnőttekkel, a gyermekcsoportokkal való foglalkozás szakmai alapjait, megismerjék a csoportok működésének rendszerét, a csoportban kialakuló szerepeket, hátrításokat, azok kezelési lehetőségeit. A képzésben, a tanulók felnőtté válása során fejlődik önismeretük, felelősségtudatuk, értékrendjük.

3.4.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, pedagógus, pszichológus, szociális intézményekben gyakorlattal rendelkező szociális szakember

3.4.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pszichológia - személyiséglélektan, szociálpszichológia - csoport- szocializáció folyamata, motivációs elméletek, konfliktuskezelési stratégiák, asszertív kommunikáció, gyermekgondozás

3.4.4.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja a gyermekcsoportok működésének főbb szabályait. Bemutatja a csoportfejlődés szakaszait, gyakorlati példákon keresztül. Jellemzi a jól és rosszul működő csoportokat és meghatározza a szükséges beavatkozási módokat.	Csoportok működése, csoportdinamika	Teljesen önállóan	Az emberi méltóságot tiszteletben tartó, empatikus, humánus magatartást mutat. Érzékeny a társadalmi problémák iránt. Csoportmunkában a közösség érdekeit fontosnak tartja. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására. Nyitott arra, hogy felelősséget vállaljon döntéseiért.	Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés.
Bemutatja a gyermekcsoporton belüli szerepeket az ezzel kapcsolatos konfliktusokat és meghatározza ezek funkcióját és kezelésének lehetőségeit.	Csoportdinamika, konfliktuskezelési alapok, csoportszerepek	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

Jellemzi a jól működő szabadidős tevékenységek ismérveit, meghatározza annak céljait, megszervezésének lépéseit, különös tekintettel a különböző életkorú gyermekekre, fiatal felnőttekre.	Rendszerszemlélet, motivációs ismeretek, csoportfoglalkozás/óravázlat készítés alapjai, csoportvezetői készségek	Irányítással		Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés
Leírja a jeles ünnepekhez kapcsolódó kisebb rendezvény, ünnepek tematikáját, ismerteti főbb tartami elemeit. Meghatározza a játékok szerepét és célját ezen programok tekintetében.	Játék szerepe és fogalma, ünnepnapokhoz tartozó hagyományok ismerete	Irányítással		Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés

3.4.4.6 A tantárgy témakörei

3.4.4.6.1 Csoportdinamikai alapok

Csoportszerveződés folyamata, csoportdinamika, ellenállás szerepe a csoportokban, csoportszerepek és funkciójuk a csoportban, csoporton belüli konfliktusok, tagok bevonása a csoportmunkába, tervezés, lezárás, értékelés folyamata, nyílt és zárt csoportok működése, csoportfajták és funkciójuk

3.4.4.6.2 Szabadidős szervezés

Játék fogalma és szerepe a gyermekek fejlesztésében, szabadidős foglalkozások tervezése, foglalkozás/óravázlat készítés, szükségletfelmérés

Hagyományok, ünnepkörök a csoportban

3.4.4.6.3 Gyermekcsoportok működése az intézményekben

Gyermekcsoportok működésének a megfigyelése, elemzése, szükségletfelmérés, részvétel a gyermekcsoportban, terepfeldolgozó szeminárium

3.4.5 Segítő kapcsolat kialakítása és kommunikációs gyakorlatok a gyermekvédelemben tantárgy 90/90 óra

3.4.5.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók képesek legyenek segítő kapcsolatot kialakítani, fenntartani és lezárni az ellátott gyermekekkel, fiatal felnőttekkel és szülőkkel, valamint képesek legyenek hatékony kommunikációt folytatni az ellátásban résztvevő munkatársakkal. A képzés során elsajátítják azokat a kommunikációs technikákat, mely segíti a munkakörhöz szükséges információk megszerzését, rendszerezését, valamint segíti a hatékony konfliktuskezelést. A képzésben, a tanulók felnőtté válása során fejlődik önismeretük, felelősségtudatuk, értékrendjük, képessé válnak önreflexiót adni saját érzéseikről.

3.4.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, pszichológus, szociális munkás, szociálpedagógus

3.4.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szociális munka eszközei, segítő beszélgetés, első interjú, kommunikációs technikák, konfliktuskezelés, segítő személyisége, önismeret, önreflexió

3.4.5.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja a hatékony segítő beszélgetés jellemzőit, a különböző kérdések típusait és bemutatja azok adekvát használatát példakon keresztül.	Kérdezéstechnikák, segítő beszélgetés, előítélet, empátia	Teljesen önállóan	Az emberi méltóságot tiszteletben tartó, empátikus, humánus, támogató magatartást mutat. Érzékeny a társadalmi problémák iránt. Önreflektív, előítéletmentesen kommunikál. Fontosnak tartja a ellátott gyermekek, felnőttek érdekeit. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására. Nyitott arra, hogy felelősséget vállaljon döntéseiért	
Bemutatja a konfliktus fogalmát és ismerteti annak folyamatát, főbb jellemzőit, megoldási lehetőségeket, beavatkozási módokat.	Asszertív kommunikáció, konfliktus elmélet, mediáció	Teljesen önállóan		
Bemutatja az esetmegbeszélés szerepét, helyét célját a segítő folyamatban. Jellemzi a segítő személyiség tulajdonságait, megnyilvánulási módjait, feladatait egy esetmegbeszélésen. Felsorolja milyen szakmai problémák kerülhetnek be egy esetmegbeszélésre.	Esetmegbeszélés fogalmi háttere, önreflexivitás, előítéletmentes, asszertív kommunikáció	Irányítással		Internetes lehetőségek alkalmazása: információgyűjtés, szakmai szövegelemzés

Bemutatja a laikus és a professzionális segítség különbségeit. Bemutatja a család működésének főbb jellemzőit és ismerteti a főbb beavatkozási dilemmákat, konfliktushelyzeteket a gyermekgondozásban és a családgondozás során.	Rendszerszemlélet, humánökorendszer, család, mint rendszer	Instrukció alapján részben önállóan		

3.4.5.6 A tantárgy témakörei

3.4.5.6.1 Segítő beszélgetés

A Segítő beszélgetés elmélete, a segítő beszélgetés támogató és gátló tényezők

A segítő beszélgetés gyakorlata, első interjú szerepe a gondozási folyamatban, rendszer szemlélet és a humánökorendszer szerepe a segítő beszélgetésben

Aktív odafigyelés, hallgatás művészete, gyermekkel való beszélgetés főbb szabályai, etikai megfontolások

3.4.5.6.2 Kérdezéstechnikák

Kérdések csoportosítása és használatuk a gyakorlatban, kérdés célja, kérdés folyamata a jó és rossz kérdés jellemzői

3.4.5.6.3 Asszertív kommunikáció a gyermekvédelemben

A viselkedés meghatározása

Az emberi viselkedés sémái (agresszív, asszertív, manipulatív, passzív)

Az asszertív személyiség ismérvei

Az asszertív kommunikáció célja, eredménye az gyermekvédelemben

3.4.5.6.4 Konfliktuskezelés

Konfliktus elmélete, konfliktuskezelés, mediáció szerepe és lehetősége a gyermekvédelemben

Konfliktusos helyzetek és azok kezelési lehetőségei az átmeneti gondozásban, a gyermekvédelemi szakellátásban és a javítóintézeti nevelésben.

3.4.5.6.5 Szakmai kommunikáció

Szókincs, szóhasználat, szakmai összefoglalás, érvelések, minősítés, beszámolás

3.5 Gyermekvédelmi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

181/181 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület a gyermekjóléti alapellátáshoz, a gyermekvédelmi szakellátáshoz, javítóintézeti neveléshez tartozó alapismereteket (jogi, pszichológiai, történeti) foglalja magába, helyezi el egy keretrendszerben. A képzés során a hallgatók megismerkednek a gyermekek életkorát jellemző szükségletekkel, a gyermekbántalmazás típusaival és formáival, illetve a szükséges intézkedésekkel a gyermekbántalmazás, a veszélyeztetettség észlelése esetén. A képzés segíti a tanulókat az ellátórendszer átlátásában és az egyéb segítő rendszerek, szolgáltatások megismerésében. A képzés hozzájárul, hogy a tanulók a munkájuk során minél korábban felismerjék a gyermekbántalmazásra, veszélyeztetettségre utaló jeleket, közreműködjenek a gyermekbántalmazás, veszélyeztetettség megelőzésében.

3.5.1 A gyermekvédelem története tantárgy

9/9 óra

3.5.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők ismerjék meg a gyermekvédelem történetét, a gyermekekről való gondoskodást meghatározó tényezőket. Ismerjék meg a gyermekvédelem mai rendszerét, működését.

3.5.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus

3.5.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem, a XX. XXI. század történelme

3.5.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti egy szakmai szöveg rövid tartalmát.	A szocializáció folyamata és szinterei	Teljesen önállóan	Segítő szereppel való azonosulás, empátia, társas felelősségtudat, érzelmi érettség, fejlett kommunikáció	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a gyermekvédelem korszakait és jellemzi azok összefüggéseit.	A gyermekvédelem fogalma, célja korszakai	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.
Csoportosítja az egyes korszakok gyermekkép változásait, és felsorolja azok pozitív hatásait a mai gyermekvédelemre.	A gyermekvédelem fogalma, célja korszakai	Teljesen önállóan		

3.5.1.6 A tantárgy témakörei

3.5.1.6.1 Gyermekkép, a gyermekekről való gondoskodás meghatározó tényezői
Gyermekkép változások a nevelés történetében. A gyermekek társadalmi és családi helyzete, gondozás, nevelés, oktatás és a család nélküli gyermekek ellátása az ókortól a XVIII. századig. Fordulat a XVIII. században, a felvilágosodás gyermekképe és nevelési elmélete, a gyermekgondozási és nevelési szokások változása a XIII-XIX. század Európájában. A segítő szerep megjelenése a XX. század közepén, a gyermek szükségleteinek figyelembevétele. A XX. századi gyermekkép, és annak változásai. A tudatos szülőség, a gyermek családon belüli helyzete a XXI. század elején.

3.5.1.6.2 A gyermekvédelem rövid történeti áttekintése
Az intézményesült gyermekvédelem története. Az árvaházaktól és lelencházaktól a gyermekvárosokon át a lakásotthonokig.
A nevelőszülői ellátás története.
A gyámság, árvaszék, intézeti gyámság, gondozói gyámság, gyermekvédelmi gyámság.
A gyermekekhez kapcsolódó pénzbeli és természetbeni ellátások története.
A gyermeki jogok megjelenése.

3.5.1.6.3 A gyermekvédelem kialakulása Magyarországon
A középkori Magyarország gyermekvédelemmel kapcsolatos próbálkozásai. Problémakezelő gyermekvédelem 1901-194-ig. A szocializmus gyermekvédelmi megoldásai 1954-1990. Átmeneti időszak 1990-1997 között. A gyermekvédelem hatályos szabályozása, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.),

3.5.2 Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei tantárgy

27/27 óra

3.5.2.1 A tantárgy tanításának fő célja
A képzésben résztvevők a gyermekfejlődés szakaszai és szükségleteinek megismerése által képessé válnak annak a mindennapokban való felismerésére, az azokból adódó problémák, nehézségek adekvát kezelésére.

3.5.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Pedagógus, pszichológus

3.5.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Biológia: az emberi test fejlődése

3.5.2.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a gyermekfejlődés szakaszait, és csoportosítja a hozzá kapcsolódó jellemző sajátosságokat.	A gyermeki fejlődés szakaszainak ismerete	Teljesen önállóan	Mások megbecsülése, empátia, következetesség, problémamegoldó képesség, konfliktuskezelés képesség saját indulataink kezelésének képessége	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a gyermekek szükségleteit a gyermekre jellemző fejlődési szakaszok csoportosításával és tartalmi meghatározásával.	Fejlődéslélektan gyermeki szükségletek	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a gyermekfejlődésből adódó helyzeteket, konfliktusokat és meghatározza azok tartalmát.	Konfliktus kezelés, kommunikációs stratégiák	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés

3.5.2.6 A tantárgy témakörei

3.5.2.6.1 Csecsemőkor

Az élet első kilenc hónapja, a várandósság időszaka. A születés utáni első év: mire kell különösen figyelni. Motoros, finommotoros mozgások, a figyelem, a beszéd fejlődése havi bontásban. A mozgásigény kielégítése, játékok egyéves kortól.

3.5.2.6.2 Az óvodáskor életkori sajátossága (3-6 éves)

Testi fejlődés. A megismerő tevékenység fejlődése, az óvodás gyermek érzékelés-észlelése (látás, hallás, forma, tér és idő észlelés). Az óvodás emlékezeti sajátosságai. A képzelet, a mese a játék szerepe, fejlődése.

3.5.2.6.3 Az óvodás gondolkodása, akarata

Az óvodás gondolkodásának fő jellemző, személyhez kötöttség, egocentrikus gondolkodás, szinkretizmus, a gondolkodás műveletei, a gondolkodás és a beszéd kapcsolata. Szókincs, szövegalkotás az óvodás korban. Az óvodás érzelmeinek általános jellemzői, formái. Az óvodás akarata és személyiségének önállósulása (dackorszak)

3.5.2.6.4 Kisiskoláskor, prepubertás (6-12 éves)

A kisiskolás növekedésének és fejlődésének jellemzői, valamint ezek hatása a pszichés fejlődésre. Első alakváltozás befejezése, agy térfogatának változása, feltételes reflexek kialakulásában bekövetkezett változások.

3.5.2.6.5 Pszichés szabályozó folyamatok kisiskolás korban

A figyelem sajátosságai, önkéntelen és szándékos figyelem, a figyelem koncentrációja, a figyelem átvitele, a figyelem terjedelme, a figyelem megosztása. Az érdeklődés tartalmának változása kisiskolás korban. Az érzelmek fejlődése kisiskolás korban.

3.5.2.6.6 Serdülőkor, pubertás (12-21 éves)

Három szakasza: kiskamasz, kamasz és fiatal felnőtt kor. Kapcsolatrendszerének átalakulása – kortárs szocializáció, szexuális fejlődésének fokváltása, felelősségvállalás megjelenése, pályaválasztás, létfenntartó tevékenység, önálló életvitel, maga és mások sorsáért való felelősség átérvése.

3.5.2.6.7 A serdülőkori problémák, nehézségek

A serdülőkor legfontosabb feladatai: szülőkről való leválás, szexuális szerep beépítése a személyiségbe és a társadalmi szerep beépítése (szocializáció). A problémák területei: viselkedés, veszélykeresés, testi elhanyagoltság, meghökkentő küllem, szélsőséges csoportokhoz való csatlakozás. Serdülőkori nehézségek: identitáskrizis, teljesítménykrízis, szociális gátlás (drogfogyasztás, szorongásos-depresszív tünetek, evészavar, alvászavar, szuicid fantáziák).

3.5.3 A gyermekvédelem pszichológiai vonatkozásai tantárgy

27/27 óra

3.5.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A gyermekvédelem pszichológiai vonatkozásainak ismeretével a tanulók képessé válnak okozati összefüggések tükrében szemlélni a gyermekvédelem komplexitását. Segítséget tudnak nyújtani az átélt traumák feldolgozásában. Kitalált szituációk segítségével megtanulnak gyermeket, fiatal felnőttet beilleszteni egy már működő közösségbe, illetve bekapcsolódnak esetmegbeszélő csoport munkájába, aminek gyermekbántalmazás kivizsgálása a feladata.

3.5.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus

3.5.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, hittan, - család

3.5.3.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti az alapvető szakmai etikai szabályokat.	Szakmai etikai szabályok és alkalmazásuknak ismerete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás területén	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azonosulás, Én tudatosság, saját érzéseinek adekvát kifejezési készsége, Empátia,	

Meghatározza a különböző élethelyzetben élő emberek szükségleteit az empátia és a tolerancia szemszögéből	A vonzalmak és taszítások jellemzői, az előítéletek kialakulásának okai és működésének jellemzői	Teljesen önállóan	Társas felelősségtudat, fejlett kommunikáció, együttműködés képessége, realitásérzék, problémamegoldó készségérzelmi érettség	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti milyen motivációs eszközöket ismer a gyermekek, fiatal felnőttek tekintetében, jellemzi a velük való kommunikáció sajátosságait.	Új csoporttag beillesztése, beilleszkedése	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja milyen fontos tényezőkből áll a segítőkész kapcsolatteremtés és jellemzi azokat.	A segítség pszichológiai összefüggései	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja a hatékony kommunikáció jellemzőit, ismerteti a konfliktushelyzetek lelki oldalait és folyamatait.	A konfliktusok fajtái, és a konfliktuskezelés módszerei	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja milyen erőforrásokra lehet építeni egy gyermek, fiatal felnőtt és szülei tekintetében a gyermekvédelmi ellátásokban.	A szükségletek és erőforrások feltárásának módszerei	Irányítással		

3.5.3.6 A tantárgy témakörei

3.5.3.6.1 Érett felnőtt személyiség

Az érett felnőtt személyiség fogalma, és aspektusai. Házasság, és az azon belüli konfliktusok. Közös gondolkodás, döntések, felelősségvállalás. Összetartozás, szeretet, biztonság a családban. Gyermekvállalás. Családi kommunikáció, szabályok. Család nélkül nevelkedő szülők családja.

3.5.3.6.2 Gyermek a diszfunkcionális családi kapcsolatban

Nem várt, nem kívánt gyermek. Családi konfliktusok, veszekedések. A család széthullása. Teljes család, egyszülős család, leányanyák. A válás, az új házasság, új gyermekek, új testvérek, mozaik család.

3.5.3.6.3 Gyermekbántalmazás, veszélyeztetés, elhanyagolás

A veszélyeztetettség lehetséges okai, formái, pszichológiai aspektusai. Veszélyeztetettség-re utaló gyanújelek, következményei a gyermek fejlődésére. A veszélyeztetés fokozatai: alacsony fokú, mérsékelt súlyos, nagyon súlyos és életveszélyes veszélyeztetettség. Az elhanyagolás fajtái, lehetséges okai, formái, pszichológiai aspektusai.

3.5.3.6.4 A családon belüli traumák

A családon belüli traumák elemzése, következményeinek felismerése. A normális élethelyzet traumái, azok feldolgozása a gyermekekkel. Gyermekbántalmazás a családokban, ezek formái, gyakorisága, felismerésének nehézségei, bántalmazásra utaló gyanújelek. A bántalmazó szülők jellemzői. A transzgenerációs bántalmazás, azaz a bántalmazás öröklése.

3.5.3.6.5 A családból történő kiemelés

A családból történő kiemeléshez vezető okok. A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer felépítése, működése, feladatai. A családból történő kiemelés folyamata, a szakemberek szerepe a kiemelés folyamatában. Az ideiglenes hatályú elhelyezés, a nevelésbe vétel (két típusa), az általános védelmi intézkedés.

3.5.3.6.6 A családból való kikerülés traumája

A családból való kikerülés traumája, megnyilvánulási formái. A megrázkódtatás enyhítésének lehetőségei. A régi környezet és kapcsolat elvesztése, a segítségnyújtás módjai a veszteség, gyász feldolgozásában.

3.5.3.6.7 A megváltozott környezet elfoglalása, beilleszkedés

Az új gyermek, fiatal felnőtt befogadásának fázisai: A már működő csoport jellemzőinek feltérképezése, belső kapcsolatrendszere, felkészítése az új gyermek, fiatal felnőtt befogadására. Az új csoporttag, mint problémaforrás, a gyermek, fiatal felnőtt megismerésének lehetőségei. A befogadás előkészítése, és az ezzel kapcsolatos szervezési feladatok. Egyéni élettér kialakításának szempontjai. A beilleszkedés segítségének módjai: közös programok, csoportbeszélgetések. A nevelőszülői befogadás sajátosságai. A javítóintézeti befogadás folyamata. Szituációs feladatok.

3.5.4 Különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek gondozása tantárgy **48/48 óra**

3.5.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A különleges, speciális és a kettős ellátási szükséglet megismerése, a gondozásukkal, nevelésükkel kapcsolatos problémákba való beletekintés, lehetőségek és módszerek ajánlása azok megfelelő kezeléséhez

3.5.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, szociálpolitikus

3.5.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei

3.5.4.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meghatározza a különbséget különleges, a speciális és a kettős ellátási szükségletű gyermek szükségletei között	Átlagtól eltérő szükségletű gyermekek gondozása, nevelése	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azonosulás, önismeret, erősségek reális felismerése, éntudatosság, saját érzéseinek adekvát kifejezési készsége, Mászás elfogadása, Empátia, Társas felelősségtudat, fejlett kommunikáció, együttműködés képessége, realitásérzék, problémamegoldó készség, érzelmi érettség, türelmesség	
Bemutatja az eltérő viselkedésből adódó problémákat, nehézségeket és azok megoldás lehetőségeit	Konfliktusok fajtái és a konfliktuskezelés módszerei	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja a traumát átélt gyermekek, fiatal felnőttek főbb viselkedési jellemzőit, azok pszichés hátterét, problémáikat, valamint meghatározza a lehetséges beavatkozási módokat.	A segítség pszichológiai összefüggései	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja a kommunikáció jellemzőit, mint pedagógiai eszközt, valamint meghatározza az együttműködési formákat a gyermekekkel, fiatal felnőttekkel, családokkal	Az átlagtól eltérő szükségletű gyermek nevelése	Instrukció alapján részben önállóan		

3.5.4.6 A tantárgy témakörei

3.5.4.6.1 Különleges ellátási szükségletű gyermek

A különleges ellátási szükséglet fogalma, területei a Gyvt. alapján. A fogyatékos fogalma, területei. A tartós betegség fogalma. Az életkoruk miatt különleges ellátási szükségletű gyermekek. Különleges ellátási szükségletű gyermekek nevelése, gondozása gyermekotthoni körülmények között (pl. akadálymentesítés). Tanulmányaiban elmaradt gyermek nevelése, gondozása.

3.5.4.6.2 Gyermeki viselkedés

Normál, vagy eltérő viselkedés szempontjai: társadalmi normák szerint, magatartás gyakorisága alapján, betegségtudat szerint, hiányos alkalmazkodás alapján. Ütköző gyermekvédelmi alapelvek. Bekerülés a gyermekvédelmi szakellátásba

3.5.4.6.3 A speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek

A speciális és a kettős ellátási szükséglet Gyvt. szerinti meghatározása, a speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek ellátásának lehetőségei. A viselkedés alakulását befolyásoló tényezők: a társadalom hatásai, a család szerepe a gyermek viselkedésének alakulásában, külső rizikótényezők, a gyermek saját rizikó faktorai. A súlyos disszociális tüneteket mutató gyermek, ennek megnyilvánulási tünetei. Súlyos pszichés tüneteket mutató gyermek szorongásos zavarainak megjelenési formái. A pszichoaktív szerekkel küzdő gyermek felismerése, testi és magatartásbeli tünetek alapján. A speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek reszocializációjának, reintegrációjának, rehabilitációjának módszerei, lehetőségei.

3.5.4.6.4 Traumát átélt gyermek

A trauma fogalma, jellemzői. A korai sérülések szerepe a személyiség kialakulásában. A tárgyvesztés, a gyászfeldolgozás szakaszai. A bántalmazott gyermek traumája, ennek testi és pszichés tünetei. Önészlelés és önértékelés. Viselkedésmódok területi eloszlása: óvoda-iskola, család, társas kapcsolatok. A trauma feldolgozása: biztonság megteremtése, emlékezés, gyász, visszakapcsolódás a mindennapi életbe. Bántalmazásra utaló gyanújelek megtalálása kitalált történetekben, az eset elemzése a tanultak alapján.

3.5.4.6.5 A segítő beállítódásával kapcsolatos szakmai elvárások

A szakmai személyiség, identitás formálása, képességek fejlesztése. A jó segítő tulajdonságai. A szindrómás segítő. A kiegészítő tünetei, felismerése, megelőzése.

3.5.4.6.6 A konfliktus, a problémamegoldó stratégia

Konfliktus helyzetek kialakulása, értelmezése, lezajlása. Folyamatának lépései: lehetséges akadályok és összeférhetetlenségek, észlelés, szándékok, viselkedés, kimenet. A törekvések típusai (versengő, konszenzusos, elkerülő, alkalmazkodó, kompromisszumos), jellemzői. A problémamegoldó stratégia célja, jellemzői, folyamata, eszközei. Konfliktusos helyzet elemzése, kitalált szituáció alapján, problémamegoldó stratégia kidolgozása.

3.5.4.6.7 Értő figyelem és a motiváció lehetőségei

A leggyakrabban használt pedagógiai eszköz, a kommunikáció működése, befolyásoló tényezői, hatékonyságának növelése. Az én-üzenetek tartalma, fajtái, elemei. A kommunikációs gétek, közléssorompók. Az értő figyelem lényege (az odafordulás, a saját szempont átmeneti kikapcsolása. A motiváció típusai, eszközjellegű (külső) és önjutalmazó (belső) motiváció. Sikerorientáltság és kudarcckerülés, a belső motiváció szükségletei. A motiváció hiánya

3.5.4.6.8 Versengés vagy együttműködés, büntetés vagy természetes következmények

A versengő viselkedés, és annak következményei. Az együttműködés, mint alternatíva. Kialakításához szükséges tényezők: intenzív kapcsolattartás, pozitív hangvétel, önkéntes felelősségvállalás, többlet erőfeszítés. Választás a két lehetőség között. Együttműködés a gyermekek, fiatal felnőttek részéről. A természetes következmények módszere, használatának lépései. A fegyelmezés során alkalmazható eszközök, módszerek. Szituációs feladatoknál eszközök kiválasztása, alkalmazása, a hatékonyság közös értékelése.

3.5.5 Gyermekvédelem rendszere és jogi szabályozása tantárgy

46/46 óra

3.5.5.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők ismerjék meg a gyermekvédelem hatályos jogi szabályozását, alapelveit, mai rendszerét, felépítését, szereplőit, melynek birtokában képessé válnak eligazodni a gyermekvédelmi rendszerben, és megfelelően tudják értelmezni a gyermekvédelmi intézmények működését. A területhez kapcsolódó jogszabályi háttér ismerete alapján legyenek képesek arra, hogy a megismert ellátási formákkal adekvát segítséget nyújtsanak.

3.5.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Jogász, Szociálpolitikus, Szociális munkás

3.5.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret

3.5.5.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a gyermekvédelem jogszabályi háttérét, a gyermekek jogainak szabályozását.	1997.évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról az 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azonosulás, Társas felelősségtudat, Hatékony kommunikáció, Együttműködés képessége, Realitásérzék, Problémamegoldó készség	Internetes lehetőségek alkalmazása, jogforrások elérése, információgyűjtés
Ismerteti a gyermekvédelem ellátási formáit, bemutatja milyen különbségek vannak az ellátások és intézmények között.	1997.évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról	Teljesen önállóan	Értelmező képesség Tájékozódási képesség Rendszerszemléletű gondolkodás	Internetes lehetőségek alkalmazása, jogforrások elérése, információgyűjtés
Csoportosítja a különböző ellátási formákat és azon problémákat melyek az adott ellátásokkal megoldhatók	1997.évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról	Teljesen önállóan	Magabiztosság	Internetes lehetőségek alkalmazása, jogforrások elérése, információgyűjtés

3.5.5.6 A tantárgy témakörei

3.5.5.6.1 Gyermekvédelem jogi szabályozása

A gyermekvédelem jogi szabályozása, alapelvei, rendszere és szereplői. A javítóintézeti nevelés jogi szabályozása.

A gyermekek jogainak hazai és nemzetközi értelmezése.

Szülői jogok és kötelezettségek, a szülői felügyeleti jog és a gyámság.

Az adat- és információkezelés jogi és etikai szabályai.

A gyermek és fiatalkorúak büntethetősége. A gyermek és fiatalkorúak büntetésének irányelvei, a velük szemben alkalmazható szankciók és büntetési tételek.

3.5.5.6.2 Gyermekvédelem rendszere

A gyermekvédelem fogalma. A gyermekvédelmi ellátó rendszer célja. A gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásai, ellátásai és intézményei.

A gyermekjóléti alap- és a gyermekvédelmi szakellátás fogalma, meghatározó tényezői, eszközei.

Pénzbeli és természetbeni ellátások.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások. A védelemben vértelt megelőző családsegítési módszerek, lehetőségek.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések.

A javítóintézeti ellátás, nevelés.

A gyermekvédelem dilemmái.

A gyermekek és a gyermekes családok támogatására szolgáló intézmények, ellátások rendszere. A gyermekvédelmi észlelő- jelzőrendszer működése, tagjai.

Érdekérvényesítés a gyermekvédelemben, a gyermekjogi képviselő feladata, hatásköre. A gyermekvédelmi gyám feladatai.

3.5.6 A gyermekbántalmazás különböző formái és prevenciók lehetőségei tantárgy 24/24 óra

3.5.6.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy fő célja, hogy a tanulók megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek a bántalmazás különböző formáiról és típusairól, úgymint a kortársbántalmazás, bullying, cyberbullying, kapcsolati erőszak, emberkereskedelem, rendszerbántalmazás. A képzésben a tanulók felismerik a különböző bántalmazások gyanújeleit, a bántalmazási formáit, típusait, a bántalmazottra gyakorolt hatását, következményeit, illetve a szükséges beavatkozási és kezelési módokat. A hallgatók ismereteket szereznek a prevenciók lehetőségeiről, az áldozattá válás megelőzésének lehetőségeiről, az áldozathibáztatás elkerülésének fontosságáról, az áldozatazonosítás jogszabályi előírásairól. A képzésben, a tanulók megismerik viszonyulásukat a gyermekbántalmazáshoz, fejlődik önismeretük, felelősségtudatuk, a másik embert tisztelő, elfogadó értékrendjük.

3.5.6.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociológus, pszichopedagógus

3.5.6.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Krízisintervenció, kapcsolati erőszak, post traumás stressz szindróma, normatív és paranormatív krízisek, nemi szerepek, veszélyeztetettség, gyermekvédelmi ellátórendszer

3.5.6.4 A képzés órakeretének legalább 20%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.6.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja milyen intézkedést kell kezdeményezni, amikor bántalmazással, bántalmazás gyanújával találkozik a gondozási folyamatban	Veszélyeztetettség-fogalma, gyermekek jogai, észlelő és jelző rendszer, a gyermekbántalmazás észlelésére, jelzésére, kezelésére és kivizsgálására vonatkozó módszertani ajánlások és szabályozók a gyermekjóléti alapellátásban és a gyermekvédelmi szak-ellátásban, javítóintézeti ellátásban	Teljesen önállóan	Áldozathibáztatás kerülése, ematikus, támogató, kezdeményező attitűd	
Bemutatja az ellátórendszerben megjelenő áldozathibáztatás előfordulásait	Rendszerabúzus, áldozathibáztatás	Teljesen önállóan		
Jellemzi a különböző bántalmazási formák gyanújeleit, tüneteit, rizikófaktorokat	Kapcsolati erőszak folyamata, erőszak fogalma, formái	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja az áldozatokkal való beszélgetés főbb aspektusait, jellemzőit.	Krízisintervenció fogalma, segítő beszélgetés,	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja milyen prevenciós programok alkalmazhatóak a gyermekvédelemben, bemutatja azok céljait.	Prevenció fogalma, áldozattá válás rizikótényezői, devianciák	Irányítással		

3.5.6.6 A tantárgy témakörei

3.5.6.6.1 A bántalmazási formák

Felnőttek esetében

- Mikor beszélünk bántalmazásról?
- Családon belüli erőszak – hatása a családban élő gyermekekre
- Kapcsolati erőszak (de ez megvalósulhat kiskorú esetében is)
- Emberkereskedelem (prostitúció, szexuális kizsákmányolás, munka típusú kizsákmányolás stb.)

Gyermekek esetében

- Vérszerinti szülő által
- Más felnőtt által (köznevelésben, szabadidős vagy sport tevékenység közben, stb.)

- Gyermekvédelmi szakember által
- Kortárs bántalmazás (ennek jellegzetes, de nem kizárólagos formája a bullying és a cyberbullying, de cyberbullyingot elkövethet felnőtt is)
- Gyermek az emberkereskedelemben

Az áldozatok és a bántalmazók főbb jellemzői, az áldozattá válás folyamata.

3.5.6.6.2 Gyermekbántalmazás

Gyermekbántalmazás fogalma, gyanújelei, áldozatra gyakorolt hatása, következményei, a gyermekbántalmazás típusai: fizikai, érzelmi, szexuális, elhanyagolás. Teendők a gyermekbántalmazással kapcsolatban, veszélyeztetettség, segítő szolgáltatások, terápiás lehetőségek.

A gyermekbántalmazás észlelésére, jelzésére, kezelésére és kivizsgálására vonatkozó módszertani ajánlások és szabályozók a gyermekjóléti alapellátásban és a gyermekvédelmi szakellátásban.

3.5.6.6.3 Prevenációs programok és lehetőségek

A prevenációs programok felépítése, a prevenációs programok célja, tematikák. Közösségi média veszélyei, deviáns társadalmi csoportok szerepe a gyermekek életében. Játékos feladatok a prevenáció területén, áldozattá válás megelőzése, emberkereskedelem és prostitúció áldozatává válásának megelőzése, gyermekek biztonságának a megteremtése

3.5.6.6.4 Segítési formák, lehetőségek, beavatkozás

Post-traumás stressz szindróma, gyógyulási lehetőségek, terápiás lehetőségek, játék és élmény, mint a gyógyulás fontos eszközei.

3.6 Pedagógiai - Gyógypedagógiai ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

177/177 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület képessé a tanulókat arra, hogy megismerjék az ellátások pedagógiai, gyógy-pedagógiai céljait, képessé váljanak felismerni az adekvát pedagógiai módszereket és tudják használni azokat a gyakorlatban. A tanuló képessé válnak arra, hogy felismerjék a különböző rendellenességek tüneteit és jelezni tudják a munkatársi team felé azokat. Képessé válnak együttműködni az intézményben dolgozó gyógypedagógusokkal, pedagógusokkal, megértik az általuk használt szakmai nyelvezetet.

3.6.1 Gyógypedagógia mint tudomány tantárgy

36/36 óra

3.6.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők a tantárgy témakörei által megismerik a fejlődési rendellenességeket, zavarokat, sérüléseket, valamint a differenciált nevelés területeit, jellemzőit, valamint az eltérő fejlődésből eredő hátrányokat, speciális szükségleteket.

3.6.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyógypedagógus, Fejlesztő pedagógus,

3.6.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pedagógia, Emberi test, Gyermekfejlődés szakaszai

3.6.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digitális kompe-tenciák
Ismerteti a gyógy-pedagógiával kap-csolatos alapfogal-makat	Gyógypedagógia meghatározása, tárgya, célja, terüle-tei	Teljesen önállóan	Másság elfogadása, Előítéletmentes beállítódás, Segítő szereppel való azonosulás,	Internetes lehetősé-gek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja a fejlő-dési zavarokat, sérüléseket, fogya-tékosságokat	Fogyatékoságtan	Teljesen önállóan	Én tudatosság, saját érzéseinek adekvát kifejezési készsége,	Internetes lehetősé-gek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja a diffe-renciált nevelés jelentőségét a saját-os nevelési igényű gyermekek tekintet-ében	Differenciált neve-lést igénylők cso-portjai	Teljesen önállóan	Empátia, Társas felelősségtu-dat, Fejlett kommuniká-ció, együttműködési képesség,	Internetes lehetősé-gek alkalmazása, információgyűjtés

3.6.1.6 A tantárgy témakörei

3.6.1.6.1 Gyógypedagógiai alapismeretek

A gyógypedagógia fogalma, tárgya, célja, területei.

Fejlődési zavarok, retardáció és regresszió, reverzibilitás, irreverzibilitás fogalma.

A késleltetett ütemű fejlődés megnyilvánulási fajtái és jelei a mozgás, beszédfejlődésben, a szociális kapcsolatok és az önállósodás, kultúrhigiénés szokások kialakulásában.

Organikus okokra visszavezethető sérülések: látás-, hallás-, beszéd-, mozgás-, értelmi és érzelmi, akarati sérülések. Az eltérő fejlődésből eredő hátrányok: a sérült gyermek önbecsülése, önértékelése, lehetőségei az önálló életvitelre.

A különleges és speciális szükségletű gyermekek jellemzői, ellátási területei.

A sérült speciális helyzetéből adódó egyéni szükségletek feltárása és kielégítése

3.6.1.6.2 Differenciált nevelés

Az inklúzió, integráció és a differenciált nevelés fogalma, lehetőségei

Szurtopedagógia (hallássérültek: siketek és nagyothallók pedagógiája)

Tiflopedagógia (látássérültek: vakok és gyengénlátók pedagógiája)

Logopédia (beszédhibások pedagógiája)

Pszichopedagógia

Szomatopedagógia (mozgáskorlátozottak pedagógiája)

Tanulásban akadályozottak pedagógiája

Értelmileg akadályozottak pedagógiája

A sajátos nevelési igényű gyermekek jellemzői, fejlesztésük lehetőségei.

Beilleszkedési, tanulási, magatartásbeli zavarral rendelkező gyermek jellemzői.

3.6.2 Fejlődési rendellenességek, fogyatékoságok, fejlesztés, rehabilitáció tantárgy

96/96 óra

3.6.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók az anyag elméleti részének elsajátítása után képesek lesznek felismerni a fejlődési rendellenességeket, fogyatékoságokat, valamint birtokában lesznek annak az ismeretanyag-nak, aminek a segítségével a fejlesztésben és a rehabilitációban segítségére lesznek a szakembereknek.

3.6.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus

3.6.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia: az emberi test fejlődése

3.6.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja a szakmai etikai szabályokat	Vonzalmak és taszítások jellemzői, az előítéletek kialakulásának okai és a működésének jellemzői	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azonosulás, ön-ismeret, önbecsülés, mások megbecsülése, erősségek reális felismerése, én tudatosság, saját érzéseinek adekvát kifejezési készsége, másság elfogadása, empátia, társas felelősségtudat, fejlett kommunikáció, együttműködés képessége, realitásérzék, problémamegoldó készség, érzelmi érettség, türelmesség	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a rendellenességeket és azok tüneteit	Fejldési rendellenességek fogatékosságok az életszakaszokban	Irányítással		
Bemutatja milyen fejlesztési lehetőségek vannak fejlődésben elmaradt gyermekek részére	A segítség pszichológiai összefüggései	Instrukció alapján részben önállóan		
Ismerteti a rehabilitáció fogalmát	A segítség pszichológiai összefüggései	Irányítással		

3.6.2.6 A tantárgy témakörei

3.6.2.6.1 Fogantatás, várandósság, magzati ártalmak

A családtervezés, és a magzat fejlődéséhez szükséges feltételek. Anya tápláltsági állapota, egészsége, életmódja. Vírusok, veszélyes vegyületek. Az anya érzelmi, élményei, betegsége társadalmi körülményei. "Nem kívánt terhesség". Leggyakoribb magzati károsító tényezők: gyógyszer, dohányzás, alkohol, kábítószer hatásai a magzati fejlődésre. Fertőzések (rubeola, varicella, CMV, Hepatitis B, toxoplazma, lues, herpeszvírus). Sugárzás, szennyezés. Az értelmi fejlődés elmaradását vagy organikus eredetű idegrendszeri károsodást előidéző tényezők: kromoszóma rendellenességek, méhen belüli károsodások, szülés közbeni károsodások, fejlődési rendellenességek, közvetlenül a szülés után a csecsemőt érő károsító tényezők, pszichoszociális környezeti hatások.

3.6.2.6.2 Az újszülöttkori rendellenességek

Az újszülött általános fizikai állapotának értékelése, a megfigyelt életjelek pontozása, az alacsony pontszám lehetséges okai. Koraszülés okai. Kis születési súly lehetséges okai. A szüléskor jelen lévő reflexek értékelése. Fejldési iránymutató az első évre, mik érdemelnek figyelmet ebben a szakaszban. A halláscsökkenés jelei, okai. A korai fejlesztés legfontosabb területei. Csecsemőkori problémák háttere: elhanyagoló ingerszegény környezet, anya- apa közötti kapcsolatzavar, apa hiánya, az anya és a csecsemő közötti kötődés bizonytalan volta, korai anyavesztés. Problémás csecsemő gondozásából adódó feladatok. Az anyaothtoni (lányanyás) nevelés problematikája.

3.6.2.6.3 A kisgyermekkorai rendellenességek

Új képességek az első három év során, helyzetváltoztatás, járás, finom kézmozgások összehangolása, a beszéd. a beszédfejlődés főbb állomásai. A problémajelzések jelentős része

az életkori feladatokhoz kapcsolódik. Beszédfejlődés zavara: fonológiai szinten, a beszélt nyelv gyengesége, beszéd megértésének fejlődési zavara. A beszédfejlődés késleltetése esetén jelentkező feladatok. A tónusos, és klónusos dadogás kiváltó okai: elfojtás, elővételezett félelem, frusztrált megkapaszkodás, genetikai tényezők, organikus biológiai okok és az élettani dadogás. Az elektív mutizmus. Feladatok beszédzavar esetén. A motoros készség zavarai. a mozgásfejlődés zavara. Feladatok a mozgásfejlődés zavara esetén.

3.6.2.6.4 Az óvodáskori rendellenességek

A gyermekkori félelmek és kórossá váló formái. Idegenektől való félelem, szeparációs szorongás, állatoktól való félelem, valós veszélyektől való félelem, sötétségtől, rossz álmoktól való félelem, elalvás, alvás körüli félelmek, szimbolikus félelem. A szeparációs szorongás megjelenési formái, feladatok a normális szinten tartása érdekében. A fóbiák fajtái, háttere, kezelése. A szorongás eredete, fajtái (általános szorongás, teljesítményszorongás, szorongásroham, vagy pánikbetegség. Kényszeresség. Leggyakoribb kényszergondolatok, leggyakoribb kényszercselekvések. Feladat kórossá vált szorongások és félelmek esetén. Testvérkapcsolatok, testvérféltékenység, a féltékenység arcai. Feladat a testvérek közötti harc során. A kiválasztás zavarai (enuresis, encopresis) típusai, okai. Feladatok a kiválasztás zavarai esetén. alvászavarok (alvajárás, álmatlanság, éjszakai felriadás, lidérces álmok. Feladatok alvási nehézségek tapasztalása esetén. Iskolaéretlenség. Tanulási képességek, részképesség zavarok előjelei. Feladatok a részképességek fejlesztésében.

3.6.2.6.5 A kisiskoláskori rendellenességek

Tanulási problémák megjelenési formái: fogyatékoság, tanulási nehézség, tanulási zavar, teljesítményzavar. Feladatok tanulási problémák észlelése esetén. Beilleszkedési és magatartási problémákat okozó tényezők: karaktervonásokból adódó nehézségek, szociális izoláció, alulszocializáltság, trauma- érzelmi zavar, figyelemzavar- hiperaktivitás- impulzivitás, tehetség, magatartászavar. Feladatok szocializációs zavarból adódó problémák esetén. A tehetségek felismerésével és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok. A továbbra is jelen levő már az óvodáskorban megismert problémák rendellenességek (szorongások, fóbiák, kényszerek, a kiválasztás zavarai, alvászavarok) és az azokhoz kapcsolódó feladatok. Pszichoszomatikus betegségek (különböző fájdalmak jellemezhetik ebben a korban): hasfájás, fejfájás, tachikardia (szívtáji fájdalom és ájulás), növekedési zavar. Feladatok pszichoszomatikus tünetek esetén.

3.6.2.6.6 A serdülőkori rendellenességek

A deviancia fogalma. Deviánsviselkedési formák. Az öngyilkosság (sziucidum), önsértés (falcolás) lehetséges magyarázatai, a késztetés felismerése, jelei (szakaszai), okai. Feladatok autoagresszív megnyilvánulások esetén. Kriminálitás, mint antiszociális viselkedészavar jellemzői, altípusai, kialakulásában szerepet kapó tényezők. Morális fogyatékoság. Feladatok kriminálitás esetén. Szenvedélybetegségek: kémiai anyaghoz, viselkedési formához kötöttek. Kémiai addikció folyamatának szakaszai. Pszichológiai függőség, biológiai függőség (drog és alkoholfogyasztás serdülő korban). A kezelés lehetőségei módjai, feladatok kémiai addikcióval való találkozás esetén. Viselkedési addikciók, kóros szokások, impulzuskontroll- zavarok. Szexuális szélsőségek. Feladatok viselkedési addikció esetén. Problémajelzések, rendellenességek serdülőkorban: teljesítménygátlás, beilleszkedési zavarok, szexuális problémák, pszichoszomatikus zavarok, depresszió- öngyilkosság, háttáresetek, pszichotikus zavar- skizofrénia, A vészjelek és rendellenességek felismerése és megfelelő segítség biztosítása. Evészavarok: anorexia nervosa, bulimia nervosa, obesitas tünetei, eredete, háttere, veszélyei, kezelése.

3.6.2.6.7 Fejlesztés, rehabilitáció

A rehabilitáció, rehabilitáció meghatározása, területei. A fogyatékosok rehabilitációjának komplexitása. Segítő és akadályozó tényezők (averzió, előítélet, izoláció, viktimizáció). A gyermek biológiai és szerzett sérülései, az ezekből adódó hátrányok. A szociokulturális különbsőségekből eredő hátrányok fajtái, megnyilvánulási formái, csökkentésének, korrekciójának módjai, lehetőségei a gyermekeket ellátó intézményekben. Családon belüli erőszak, elhanyagolás, bántalmazás, veszélyeztetés fogalma, típusai. Az eltérő fejlődésből eredő hiányosságok felismerése, enyhítésének lehetőségei. Személyközi és intézményközi együttműködések fontossága. Az inklúzió, integráció és differenciált nevelés fogalma, lehetőségei.

3.6.3 Pedagógiai ismeretek tantárgy

45/45 óra

3.6.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A pedagógia és a nevelélmélet, mint tudomány helyének megtalálása a társadalomtudományok között. A nevelési modellek segítségével tervezni annak várható hatásait és a játékokon keresztül a megismerés útjára lépni

3.6.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus

3.6.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem: Platón, Comenius, reneszánsz

3.6.3.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a pedagógia és a nevelélmélet elhelyezkedését a társadalomtudomány palettáján	A nevelési hatáskeletés pszichológiai alapjai, nevelési stílusok és attitűdök	Teljesen önállóan	Önállóság, empátia, társas felelősségtudat, Jó kapcsolat kiépítő készség, fejlett kommunikáció, együttműködés képessége, következetesség, rugalmasság, realitás érzék, probléma megoldó készség, türelmes-ség, konfliktus kezelésének képessége, érzelmi érettség, kreativitás, az öröm átélésének képessége, az örülni tudás	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja a főbb nevelési modelleket és jellemzi azok alkalmazását a gyakorlatban	A nevelői szerep összefüggései, sikerek és kudarcok a nevelésben	Teljesen önállóan		
Ismerteti a szabadidős tevékenység szervezésének folyamatát és jellemzőségeit	A játék, mint a megismerés királyi útja	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés

3.6.3.6 A tantárgy témakörei

3.6.3.6.1 A pedagógia kialakulása, fogalma, tudományterületei

A pedagógia jelentése. Hangsúly, tartalmi változásai a különböző történelmi korszakokban. A pedagógia önálló tudománnyá válása, azaz a tudományos pedagógia kialakulása. Fogalma. A pedagógia, mint komplex tudomány: a nevelés elméletének és gyakorlatának vizsgálata, az ember céltudatos alakításában. A gyakorlati nevelés formái, valamint a nevelési valóság kutatása (azaz a gyakorlat és az elmélet megjelenése a diszciplínában). Tudományterületei: általános pedagógia, nevelésemélet, didaktika, tantárgypedagógia vagy szakmódszertan, neveléstörténet, összehasonlító pedagógia, gyógypedagógia, iskolaszerveztan, életkorok pedagógiája, nevelési szintek pedagógiája.

3.6.3.6.2 A neveléstudomány értelmezése, résztudományai

Fogalma. Értelmezése. Az ember céltudatos alakítása tevékenységének tanulmányozása. A személyiség vizsgálata, alakíthatóságnak, fejleszthetőségének összefüggései, ok-okozati tényezők, törvényszerűségei, a nevelés folyamatában érvényesülő tényezők, azok rendszere, hatásmechanismusai. Résztudományai: neveléstörténet, nevelésemélet, nevelésszociológia, nevelésfilozófia, összehasonlító neveléstudomány. Határtudományok: filozófia, biológia, pszichológia, szociológia, statisztika, közgazdaságtan.

3.6.3.6.3 A gyermeknevelés általános kérdései

A nevelés fogalma, módszerei, célja. A jutalmazás és büntetés. A jutalom formái (személyes, tárgyi). A büntetés formái: tárgymegvonásos, fizikai, énmegvonásos. Az erős büntetés következményei. Gyermeknevelési módok és hatásai. Becker modellje. Baumrind modellje. Maccoby és Martin komplex modellje. Kozéki Béla nevelői modelljei. Ranschburg Jenő nevelési stílus csoportosítása. A dackorszak és az agresszív viselkedés, mint kihívás a gyermeknevelésben. Az agresszió fogalma, eredete, kifejezése- és a katarzis, első megjelenése, különbség a nemek között. A korai gondozás minősége és az agresszió. Az agresszív viselkedés kezelése, büntetés.

3.6.3.6.4 Játék szerepe a gyermekek életében

A játék, mint az élményen keresztüli kapcsolódás. A játék célja. A játéktevékenység fejlődése. Típusai: funkciójáték, szerepjáték, alkotó játék, szabályjáték, csoporton belüli játék (magányos játék, bábátkodó játék, parallel játék, asszociatív játék, kooperatív játék). Mit tanulnak a gyermekek a játék során. A játékélmény és a problémás viselkedés kapcsolata. A gyermek játékának megfigyelése. Mivel játsszon a gyermek? Életkori sajátosságok. A gyermekek számára biztosítandó legfontosabb játékszerek: vesztibuláris ingerlést biztosító játékok, konstrukciós játékok, mozgást segítő játékok, szerepjáték eszközei, logikai játékok, szabályjátékok. A világ megismerésének "királyi útja" a játék és a játék során megszerzett élmény, és annak közös feldolgozása.

3.7 Gyermekgondozási, -ápolási ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

357/357óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület segíti, hogy a képzésben résztvevők elméleti és gyakorlati ismereteket tapasztalatokat szerezzenek gyermekgondozás, gyermekápolás szakmai tevékenységről. A gyakorlat segíti megláttatni és elsajátítani a gyermekek napi gondozásából adódó, szükség szerinti ápolásából eredő feladatokat, valamint részvételi lehetőséget biztosít az egyes gondozási -ápolási feladatokban. A gyermekbetegségek alapjainak, valamint a leggyakoribb gyermekbalesetek megismerése, megelőzése hozzásegíti a képzésben résztvevőt ahhoz, hogy felismerje azokat, és az ismeretek birtokában, a gyakorlati munka során helyesen cselekedjen.

A tanulási terület segíti, hogy a gyermekvédelem intézményeiben gyakorlat során személyes tapasztalatokat szerezhessenek a tanulók. A gyakorlat segíti megláttatni és elsajátítani a gyermekek napi gondozásából adódó feladatokat, valamint részvételi lehetőséget biztosít az egyes gondozási feladatokban. A gyakorlat során értelmezhetővé válik milyen feladatok várnak a tanulókra egy olyan ellátásban, ahol a szülők is jelen vannak az ellátás során

3.7.1 Ismeretek a gyermekgondozásról tantárgy

36/36 óra

3.7.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők a tantárgy témakörei által megismerik a gyermekgondozás legfontosabb területeit, és azok jellemzőit. A gyermek szükségleteinek, egészséges környezetének és fő tevékenységének ismerete által képessé válnak a gyermekek gondozásában, a velük való tevékenységekben kellő magabiztossággal részt venni.

3.7.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szakoktató, Csecsemő- és kisgyermekgondozó, Gyermek- és ifjúsági felügyelő

3.7.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pedagógia, Pszichológia, Gyermekfejlődés szakaszai, Táplálkozás, Háztartásvezetés

3.7.1.4 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a gondozás célját, feladatát, területeit.	Gyermekgondozással kapcsolatos alapfogalmak, cél, terület ismerte.	Teljesen önállóan	Gondozói szereppel való azonosulás, Én tudatosság, Figyelmesség,	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Megfogalmazza a gyermek szükségleteit, azok életkori sajátosságait.	Gyermeki szükségletpiramis, azok jellemzőinek ismerete.	Teljesen önállóan	Körültekintő magatartás, Logikus gondolkodás,	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés

Meghatározza gyermekek különböző életszakaszai-ban a szokáskialakítás jelentőségét, valamint ismerteti az életkoroknak megfelelő szokások kialakítására vonatkozó alapvető ismereteket.	Szokáskialakítás jelentősége gyermekkorban	Instrukció alapján részben önállóan	Empátia, Társas felelősségtudat, Segítőkézség, Jó helyzet és problémafelismerő képesség, Fejlett kommunikáció, együttműködési képesség, Példamutató magatartás	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés szokáskialakítással kapcsolatos módokról
Megfogalmazza a játék jelentőségét gyermekkorban, továbbá meghatározza az életkornak megfelelő játéktevékenység kialakítására vonatkozó szempontokat.	A játék, mint a gyermek fő tevékenysége	Instrukció alapján részben önállóan	Kreatív gondolkodás, Rugalmasság, Türelem, Megértés Nyitott hozzáállás	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés a gyermekekkel kapcsolatos játékos feladatokról életkoroknak megfelelően.
Gondozási terv alapján bemutatja a gyermek napi gondozási feladatait.	Gyermekgondozási feladatok, Háztartásvezetés	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről

3.7.1.6 A tantárgy témakörei

3.7.1.6.1 Gyermekgondozás alapjai

A gondozás célja, feladatai, területei.

A gondozás és nevelés egysége.

A rendszeresség, az állandóság szerepe a gyermek gondozásában.

Egyéni napi- és heti rend fontossága, életritmus a gyermekek életében.

Szokáskialakítás jelentősége gyermekkorban.

3.7.1.6.2 A gyermek szükségletei

A gyermek alvásiigénye az egyes életkori szakaszokban.

A korszerű és egészséges táplálkozás alapelvei, feltételei.

Az életkornak és egészségi állapotnak megfelelő étrend összeállítása.

A gondozás, mint az esztétikai, érzelmi, értelmi nevelés egyik színtere, a bizalom és biztonság kialakításának lehetősége, az önértékelés, énkép kialakításának eszköze.

Az önellátás, önállóság kialakítása.

3.7.1.6.3 Gyermekgondozás

Szervezni a gyermekek napi tevékenységét, biztosítva a játék, az alvás, a szabad levegőn való mozgás és a rekreálódás feltételeit.

Életkori sajátosságok, egyéni képességek és igények figyelembevételével bevonni a gyermeket a mindennapi tevékenységbe, segíteni a kultúrhigiénés szokások, egyéni ízlés kialakítását.

Segítségnyújtás a gyermek életkorának és fejlettségének megfelelő ingergazdag környezetének kialakításában, rendezésében, a közvetlen környezet higiénéje, berendezési tárgyai, a gyermek életkornak megfelelő játékaival a tisztántartás jelentősége a gyakorlatban.

A gyermekek ruházatával, étkeztetésével szükséges feladatok a gyakorlatban, gyermekgondozási szükséglet megállapítása és dokumentálása a gyakorlatban. Figyelemmel kísérni

és szükség szerint, az életkortól függően segíteni a gyermek játékát. Segíteni a gyermek képességeinek kibontakozását. Észlelni a gyermek lelkiállapotának változásait, probléma-feltárást végezni.

A gyermekkel való egyéni és csoportos foglalkozás lehetőségei, eszközei a gyakorlatban.

3.7.2 Gyermekápolási ismeretek tantárgy

36/36 óra

3.7.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők a tantárgy témakörei által megismerik a gyermekápolás legfontosabb területeit, és azok jellemzőit. A beteg gyermek jellemzőinek, szükségleteinek felismerése, valamint az ápolási tevékenységek megismerése által képessé válnak a gyermekek ápolásában kellő magabiztossággal részt venni

3.7.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Védőnő, Egészségügyi szakoktató, Csecsemő és kisgyermekgondozó Gyermek és ifjúsági felügyelő

3.7.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pedagógia, Pszichológia, Gyermekfejlődés szakaszai, Egészségügyi alapismeretek, Gyermekek ápolása, gondozása, Gyermekbetegségek

3.7.2.4 A képzés órakeretének legalább 40%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a gyermekápolás célját, feladatát, területeit	Gyermekápolással kapcsolatos alapfogalmak, cél, terület meghatározása	Teljesen önállóan	Segítő szereppel való azonosulás, Emberi méltóság tiszteletben tartása, Figyelmesség,	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Felismeri a beteg gyermeket, képes értelmezni a tüneteket.	Gyermekbetegségek	Teljesen önállóan	Körültekintő magatartás, Empatikus magatartás	Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Megfogalmazza a beteg gyermek ápolásával, valamint a lehetséges segítségnyújtással kapcsolatos teendőket.	Egészségügyi alapismeretek, Gyermekápolás alapjai	Teljesen önállóan	Társas felelősségtudat, Segítőkészség, Jó helyzet és problémafelismerő képesség, Fejlett kommunikáció,	Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Részt vesz a beteg gyermek ellátásában	Gyermekgondozási és ápolási feladatok, gyermekbetegségek	Teljesen önállóan	Együttműködési képesség, Türelem, Megértés Nyitott hozzáállás	

3.7.2.6 A tantárgy témakörei

3.7.2.6.1 A beteg gyermek felismerése

A beteg gyermek megfigyelésének szempontjai, a tünetek értelmezése (öntudat, viselkedés, sírás, turgor, fájdalom, váladékok, kardinális tünetek stb.) enyhítésének technikái, módszerei.

3.7.2.6.2 Gyermekápolás alapjai

A beteg gyermek ápolása légúti betegség, hányás, hasmenés, székrekedés, fertőző betegség, láz esetén, a diéták felosztása.

Fizikális gyógmódok ismerete: nedves belélegeztetés, hűtőfürdő, priznic, a száraz meleg és hideg alkalmazása, borogatások.

Gyógyszerformák, a gyógyszerek alkalmazásának módjai gyermekkorban. A gyógyszerterárolás és gyógyszerelés szabályai, a házi patika szereje; fertőtlenítő eljárások és a fertőtlenítőszeres ismerete.

A gyógyászati segédeszközök fajtáinak, használatának és karbantartásának ismerete.

3.7.2.6.3 Gyermekápolás

Felismerni a gyermek betegségét a gyakorlatban. A leggyakoribb gyermekbetegségekkel kapcsolatos ápolási tevékenységek a gyakorlatban. Lázmérés, lázcsillapítás, folyadékpótlás, kímélő, diétás étrend alkalmazása a gyakorlatban.

Ápolási feladatok felmérése a beteg gyermek vonatkozásában.

Szülő kompetenciák a gyermekápolásban, feladatok kijelölése és ellenőrzése.

3.7.3 Gyermekbetegségek, gyermekbalesetek tantárgy

90/90 óra

3.7.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevő megismeri a leggyakoribb gyermekbetegségek fajtáit, okait, hajlamosító tényezőket, valamint a megelőzésükhöz kapcsolódó szűrővizsgálatok és védőoltások jelentőségét. Ezen ismeretek birtokában képes lesz a gyermekbetegségek kialakulásának visszaszorítása érdekében informatív segítséget nyújtani a gyermekek hozzátartozóinak. A képzésben résztvevő megismeri a leggyakoribb gyermekbaleseteket, valamint a balesetek megelőzésének jelentőségét, megnyilvánulási formáit a gyakorlatban. Képesse válik a gyermekbalesetek ellátásában részt venni, mérlegelni, és segítséget kérni a szakszerű ellátás biztosítása érdekében. Az ismeretek birtokában képes lesz a gyermekbalesetek kialakulásának visszaszorítása érdekében helyesen cselekedni

3.7.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyermekorvos, Védőnő, Egészségügyi szakoktató, Egészségfejlesztő

3.7.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi ismeretek, Gyermekfejlődés szakaszai, emberi test alapjai, Elsősegélynyújtás alapismeretek, Gyermekfejlődés szakaszai, az emberi test alapjai, Elsősegélynyújtás alapismeretek, Gyermekfejlődés szakaszai

3.7.3.4 A képzés órakeretének legalább 10%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Csoportosítja a gyermekbetegségeket	Gyermekbetegségek főbb csoportjai	Teljesen önállóan	Társas felelősségtudat, Empatikus hozzáállás, Segítőkézség, Jó helyzet és problémafelismerő képesség, Fejlett kommunikáció, Együttműködési képesség, Példamutató magatartás, Türelem, Megértés Nyitott hozzáállás	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a szűrővizsgálatok jelentőségét a gyermekbetegségek korai felismerésében	Prevenció szintjei, a szűrővizsgálatok csoportosítása, célja	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Meghatározza a védőoltások célját, szükségességét, idejét gyermekkorban	Gyermekkori védőoltások célja, ideje, jelentősége	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Felismeri a környezetből eredő veszélyforrásokat. Ismerteti a gyermekeket veszélyeztető helyzeteket, veszélyforrásokat	Gyermekeket veszélyeztető tényezők	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Ismerteti a gyermekbaleseteket, és a megelőzés lehetőségeit, megfogalmazza az elhárítás lehetőségeit, valamint a körütekintő eljárás ismérveit	Balesetvédelem jelentősége, elhárítás eszközei	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Meghatározza a gyermekbalesetek ellátására vonatkozó alapvető szempontokat, és ismerteti a segítségkérés jelentőségét	Elsősegélynyújtás alapjai	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Jellemzi a gyermekvédelmi tevékenységgel összefüggő munkavédelmi, balesetvédelmi, és tűzvédelmi szabályokat, előírásokat	Munka-, tűz, balesetvédelmi előírások	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés

3.7.3.6 A tantárgy témakörei

3.7.3.6.1 Gyermekbetegségek alapjai

A leggyakoribb gyermekbetegségek fajtái, okai, hajlamosító tényezői. A beteg gyermek objektív és szubjektív tünetei, a megfigyelésének szempontjai, terápiája, életmódra vonatkozó ismeretek, diéta jelentősége.

3.7.3.6.2 Gyermekbetegségek osztályozása

A légutak betegségei (felső légúti hurutok, idegen test a légútban, krupp, hörghurut, asztma, tüdőgyulladás).

Emésztőrendszeri betegségek (hányással járó kórképek, hasi fájdalommal-, hasmenéssel járó megbetegedések, székrekedés, étvágytalanság, csecsemőkori sorvadás).

Anyagcsere betegségek (cukorbetegség, kóros soványság, elhízás).

Idegrendszeri betegségek (agyhártya-gyulladás, idegrendszeri görcsbetegségek)

Gyermekkori fertőző betegségek.

3.7.3.6.3 Gyermekbetegségek megelőzésének lehetőségei

Szűrővizsgálatok és védőoltások csecsemő és gyermekkorban. Védőoltások és szűrővizsgálatok fajtái, szükségessége, időpontjai. A védőoltások kísérő tüneteinek enyhítése esetleges szövődményei. A szükséges beavatkozásokra való felkészítés módjai.

3.7.3.6.4 Veszélyforrások, gyermekbalesetek csoportosítása, megelőzés lehetőségei

A veszélyforrások csoportosítása: háztartási, munkahelyi, közlekedési veszélyek, különböző tevékenységi formák veszélyei.

Csecsemő és gyermekkorban leggyakrabban előforduló balesetek, sérülések és ellátásuk technikái.

Gyermekbalesetek megelőzésének jelentősége.

A vészhelyzet jelzésének szempontjai, gyakorlati alkalmazása, indokoltsága.

Balesetvédelmi dokumentáció jelentősége, gyakorlati alkalmazása.

3.7.3.6.5 Gyermekbalesetek ellátása

Ájulás, fulladás, idegen test a testnyílásokban.

A légutak átjárhatóságának biztosítási technikái.

Teendő égési sérülés esetén.

Teendő orrvérzés esetén.

Teendő gyógyszermérgezés, mérgezések esetén.

Teendő törések, ficam, rándulás esetén.

Teendő fejsérülés esetén.

Teendő áramütés esetén.

Teendő harapott sérülés esetén.

Vérzéscsillapítás, sebellátás alapjai, gyakorlata

3.7.3.6.6 Munkavégzéssel összefüggő balesetvédelem, balesetmegelőzés gyakorlata

A munkavégzéssel összefüggő általános baleseti és egyéb veszélyforrások, a munkahelyre vonatkozó biztonsági szabályok és előírások ismerete.

A gyermekintézményekre vonatkozó munka-, tűz-, és balesetvédelmi szabályok ismerete.

A játékszerekre vonatkozó balesetvédelmi szabályok.

A veszélyhelyzet elhárításának lehetőségei, módszerei, eszközei: mindennapi érintésvédelmi és szigetelési eljárások, a menekülési útvonalak kijelölésének feltételei, egyéni védőeszközök használata.

A gyógyszereltárolás és gyógyszerelés szabályai, a házi patika szereit; fertőtlenítő eljárások és a fertőtlenítőszeres ismerete. Különböféle anyagok (vegyszerek, mérgek, gyógyszerek) biztonságos tárolása, mozgatása, nyilvántartása. A veszélyes hulladékok tárolásának szabályai

3.7.4 Gyermekgondozási, ápolási feladatok tantárgy

102/102 óra

3.7.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy hozzájárul, hogy a képzésben résztvevők végre tudják hajtani a gyermekek napi ellátásából adódó feladatokat. A tantárgy képessé teszi a hallgatókat, hogy gyakorlat során elsajátítsák a napi rutin feladatokat az öltözködés, étkeztetés, házirendből adódó feladatok

3.7.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, pedagógus, gyermek és ifjúsági felügyelő, gyermek ápoló gondozó

3.7.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pszichológia, gyermekek ápolása, gondozása, gyermekbetegségek, táplálkozás, háztartásvezetés

3.7.4.4 A képzés órakeretének legalább 80%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a gyermekek napi ellátásából adódó feladatokat és ellátja azokat	Gyermekgondozási és ápolási feladatok, gyermekbetegségek, háztartás vezetés	Teljesen önállóan	Társas felelősségtudat, Empatikus hozzáállás, Segítőkézség,	Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Felismeri a gyermekek életkörülményei biztosításában való feladatokat és meghatározza az egészséges környezetet számukra	Gyermekek életkori szükségletei, háztartásvezetés	Teljesen önállóan	Jó helyzet és problémafelismerő képesség, Jó problémamegoldó képesség Fejlett kommunikáció,	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés veszélyforrásokról
Ismerteti az egyéni gondozási, nevelési tervet és munkájában használja azt a gyermekek tekintetében	Gyermekeink védelmében dokumentációs rendszer, gondozási feladatok	Instrukció alapján részben önállóan	Együttműködési képesség, Azonnaliság Önállóság Türelem,	

Meghatározza az együttműködés kereteit a szülőkkel való munkában, leírja az ezzel kapcsolatos feladatokat	Első interjú, segítő beszélgetés	Teljesen önállóan	Megértés Nyitott hozzáállás	
Meghatározza a nem megfelelő gondozási körülményeket, megfelelően leírja azok jeleit, vészhelyzetet kezel	Gondozási ápolási ismeretek, veszélyeztetettség	Teljesen önállóan		
Meghatározza az időjárásnak és évszaknak megfelelő ruházatot, ismerteti a beszerzésükkel, javításukkal kapcsolatos ismereteket	Háztartási ismeretek, gondozási ismeretek	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

3.7.4.6 A tantárgy témakörei

3.7.4.6.1 Gondozási, ápolási feladatok

Gyakorlat megfigyelési szempontok, gyermekek ruházatával, étkeztetésével szükséges feladatok a gyakorlatban, kultúrhygiénés szokások megfigyelése és kialakítása, gondozási szükséglet megállapítása és dokumentálása a gyakorlatban

3.7.4.6.2 Betegségből adódó gondozási, ápolási feladatok

Lázmérés, lázcsillapítás, folyadékpótlás, kímélő, diétás étrend, a leggyakoribb gyermekbetegségekkel kapcsolatos ápolási tevékenységek, testsúly, testmagasság mérés

3.7.4.6.3 Szülőkkel való együttműködés a gyakorlatban

Ápolási, gondozási feladatok felmérése, szülő kompetenciák, feladatok kijelölése és ellenőrzése

3.7.4.6.4 A kultúrhygiénés szokások kialakítása

Részvétel a gyermek ellátását biztosító napi feladatok ellátásában. Segítségnyújtás a környezetének kialakításában, rendezésében. Részvétel a kultúrhygiénés szokások kialakításában a napi gondozási feladatok részfeladataként.

3.7.4.6.5 Éttrend készítése, élelmiszerek beszerzése

Heti étrend elkészítése, a változtatás módja, lehetőségei. Részvétel az élelmiszerek havi megrendelésének összeírásában, napi élelmiszerek beszerzése. Ételkészítés, étkeztetés, háztartási feladatok ellátása. Részvétel a gyermekcsoport mindennapi életének szervezésében, működtetésében.

3.7.5 Gyermekvédelmi szakellátás, az átmeneti gondozás és a javítóintézeteki nevelés feladatai tantárgy 62/62óra

3.7.5.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy hozzájárul, hogy a diákok megértsék az intézményi ellátás küldetését, az abból adódó feladatok komplex rendszerét. Rendszerszemléletben lássák a különböző szakemberek munkájának összehangolását. Integrálni tudják a gyermekek jogainak és kötelezettségeink biztosításából adódó feladatokat

3.7.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, pedagógus

3.7.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gyermekvédelem jogi megközelítése, gyermekvédelmi intézményrendszer, gondozási, ápolási feladatok

3.7.5.4 A képzés órakeretének legalább 80%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Csoportosítja a feladatait az adott intézmény típusának, céljának, küldetésének megfelelően és ezek alapján végzi a munkáját.	Intézmények jogszabályi háttere, szociális munkások etikai kódexe	Instrukció alapján részben önállóan	Társas felelősségtudat, Empatikus hozzáállás,	
Csoportosítja a végzettségének megfelelő feladatokat, meghatározza az ezzel kapcsolatos kompetenciáit.	Ápolási, gondozási feladatok, gyermekbetegségek, háztartásvezetés ismeretek	Teljesen önállóan	Segítőkézség, Jó helyzet és problémafelismerő képesség, Jó problémamegoldó képesség	
Bemutatja a mesterséges környezet rendben tartásának folyamatát	Mesterséges és természetes környezet fogalma	Teljesen önállóan	Fejlett kommunikáció, Együttműködési képesség,	
Ismerteti a szabadidős programok szervezésének lépéseit	szabadidő szervezés, csoportdinamika	Irányítással	Azonnaliság Önállóság Türelem, Megértés	Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Felsorolja a gyermekek ruházódásával kapcsolatos feladatokat, jellemzi a megfelelő ruházódás feltételeit	Gyermekgondozási ismeretek, gyermekek fizikai ellátása	Teljesen önállóan	Nyitott hozzáállás	

3.7.5.6 A tantárgy témakörei

3.7.5.6.1 Ismerkedés a gyermekotthonnal, nevelőszülői ellátással

A gyermekotthon rendjének, dokumentumainak, házirendjének megfelelő munkavégzés. Feladatok a nevelőszülői ellátásban. Beilleszkedés a gyermek/lakásotthon/átmeneti gondozás/nevelőszülői hálózat/javítóintézet szakmai kollektívájába. A többi munkatárstól eltérő feladatok tisztázása, a képességnek megfelelő szintű beiktatása a gyermek és ifjúságfelügyelői napi feladatok közé.

3.7.5.6.2 Dokumentumok, feljegyzések készítése

A gondozó saját tevékenységével és a gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentumok, feljegyzések készítése. Átmeneti gondozás esetében ezek elkészítése a szülők bevonásával. A gondozási-nevelési feladatokkal és a gyermek testi működésével, viselkedésével kapcsolatos észrevételek, tapasztalatok feldolgozása, kommunikációja. A gondozási feladatokhoz és a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó, tervezési, szervezési feladatok, nevelési tevékenységek dokumentálása.

3.7.5.6.3 Feladatok a természetes és mesterséges környezet rendben tartása terén

A gyermek csoport a gyermekek megismerése. A napi gondozási és nevelés feladatok ellátása a gyermekek bevonásával, átmeneti gondozás esetében a szülőkkel együttműködve. A gyermek/lakásotthon, javítóintézet, illetve az átmeneti gondozást nyújtó intézmény természetes és mesterséges környezetének rendben tartása a gyermekek, fiatal felnőttek – átmeneti gondozás esetén a szülők – bevonásával. Bekapcsolódás a háztartás vezetési feladatok elvégzésébe.

3.7.5.6.4 A szabadidős és fejlesztő programok tervezése, szervezése

Kulturális és egészségmegőrző szabadidős programok tervezése a gyermek életkorához, egészségi állapotához, képességeihez és érdeklődéséhez igazodóan. A gyermekek, szülők bevonása a programok szervezésébe. Résztétel a szabadidős programok lebonyolításában, különböző szintű feladatokban. A gyermekek fejlesztését célzó programok tervezése, szervezése, résztétel a program végrehajtásában.

3.7.5.6.5 A ruházat állapotának folyamatos figyelemmel kísérése

A ruházat állapotának ellenőrzése, javítása, szükség esetén annak pótlása, ezek szükségességének jelzése. Résztétel a ruházat beszerzésében. A gyermek/ fiatal felnőtt/ szülő bevonása a kisebb javítási feladatokba. Az évszaknak megfelelő szükségletek felmérése, átbeszélése a gyermekkel, fiatal felnőttel, egyéb kívánságának figyelembevétele a vásárlás során. A szülői képességek fejlesztése a gyermekek megfelelő ruházatának biztosítása érdekében.

3.7.6 Gyermekfoglalkozás kiscsoportban tantárgy

31/31óra

3.7.6.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzés segíti a tanulókat, hogy a gyermekvédelmi szakellátásban, javítóintézeti nevelésben, illetve a gyermekek átmeneti gondozásában csoportos és kiscsoportos foglalkozásokat tudjon megszervezni és lebonyolítani. A tanulók a gyakorlatban megfigyelhetik, elemezhetik a kiscsoportok működését, közreműködőként részt vehetnek a foglalkozások megtartásában. Megismerhetik a kiscsoportra való készülés menetét az ezzel kapcsolatos szervezési tevékenységeket, illetve a dokumentációs hátteret.

3.7.6.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, szociális munkás, pszichológus, szociálpedagógus, nevelő

3.7.6.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Csoportdinamika, kommunikáció, konfliktuselmélet

3.7.6.4 A képzés órakeretének legalább 80%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.6.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meghatározza a kiscsoportos foglalkozások tematikáját, a szükséges feladatokat csoportosítja az ehhez szükséges eszközöket és előkészíti azokat.	csoportdinamika, csoportokkal végzett szociális munka	Instrukció alapján részben önállóan	Társas felelősségtudat, Empatikus hozzáállás, Segítőkészség, Jó helyzet és problémafelismerő képesség, Jó problémamegoldó képesség	
Megtervezi a kiscsoportos foglalkozásokat, meghatározza a szükséges eszközöket, levezeti a foglalkozást, és elkészíti a hozzá tartozó dokumentációt. Beavatkozik vészhelyzetekben.	csoportdinamika, konfliktus elmélet, szociális adminisztráció	Instrukció alapján részben önállóan	Fejlett kommunikáció, Együttműködési képesség, Azonnaliság Önállóság Türelem, Megértés Nyitott hozzáállás	

3.7.6.6 A tantárgy témakörei

3.7.6.6.1 Gyermekfoglalkozások az intézményekben

Gyermekvédelmi szakellátási intézményben, javítóintézetben, átmeneti gondozást nyújtó intézményben kiscsoportos foglalkozások, fejlesztések megtekintése és elemzése, tematikák készítése, szervezési és dokumentálási feladatok

3.7.6.6.2 Terepfeldolgozó szeminárium és szupervízió

Felkészülés az intézménylátogatásra, terepen szerzett élmények átbeszélése, feldolgozása

3.8 Gyermekvédelmi adminisztrációs ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

106/106 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület elsajátítása után a tanulók képessé válnak a gyermekekkel, fiatal felnőttekkel kapcsolatos gondozási folyamatok, mindennapi történések, a gyermekek, fiatal felnőttek problémájával, fejlődésével összefüggésbe hozható folyamatok változások megfelelő dokumentálására. A diákok megismerik a jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszert, ki tudják választani az adott ellátáshoz kapcsolódó dokumentumokat és kompetenciájukat betartva képessé válnak azok elkészítésére, illetve adatok szolgáltatására. A tanulók megismerik az intézmények működésével kapcsolatos szabályzatokat, amelyek alapját adják egy - egy intézmény mindennapi működésének.

3.8.1 Gyermekvédelmi intézmények szabályzatai, dokumentációs rendszerek az intézményekben tantárgy

18/18 óra

3.8.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A dokumentumokon keresztül nyerjenek betekintést az intézményi szervezeti és feladatstruktúrába. Ismerjék meg a célok és feladatok közötti összefüggéseket a nevelési folyamatban.

3.8.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyermekvédelemben dolgozó pedagógus vagy szociális végzettségű munkatárs

3.8.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szociális adminisztráció, gyermekek életkori szükségletei, gyermekek pszichés fejlődésének életkori sajátosságai,

3.8.1.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszer szerepét, főbb részeit, funkcióját a gyermekvédelmi szakellátás, az átmeneti gondozás, a javítóintézeti ellátás vonatkozásában, valamint ki tudja választania a szükséges dokumentumokat. Felsorolja a különböző szakmai tevékenységeket és az ehhez szükséges dokumentációkat.	A gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás és a javítóintézeti ellátás fogalma, részei, jogszabályi előírások	Instrukció alapján részben önállóan	Önismeret, segítő szakmai szereppel való azonosulás, önállóság, lelkiismeretesség, együttműködés képessége, empátia, rugalmasság, realitásérzék, probléma megoldó képesség.	Okos internetes eszközök segítségével információszerzés
Felsorolja a kompetenciájához kapcsolható főbb szakmai tevékenységeket, csoportosítani tudja azokat a gyermek, fiatal felnőtt bekerülésétől a kikerüléséig.	A gyermeket ellátó intézmény működési rendje	Instrukció alapján részben önállóan		
Felsorolja feladatait a csoportgazdálkodás tekintetében, ismerteti a főbb tartalmi elemeit.	Gazdálkodási ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		
Ismerteti a feladatait az új gyermek, fiatal felnőtt érkezésével kapcsolatban. Meghatározza és csoportosítja azokat a feladatokat, amiket a gyermekeknek, fiatal felnőtteknek, szülőknek kell elvégezniük az intézmények házi rendjei alapján. Ismerteti a házi rend felépítésének rendszerét, főbb pontjait, jellemzőit.	Kötődés elmélet, család funkciói, kríziselmélet	Instrukció alapján részben önállóan		

Bemutatja a feladatköréhez tartozó főbb adminisztrációs rendszereket, különös tekintettel az átadott eszközökre, tárgyakra, és az adományok kezelésével kapcsolatban.	Gyermekvédelmi jogszabály, szakmai programok a gyermekvédelemben	Instrukció alapján részben önállóan		

3.8.1.6 A tantárgy témakörei

3.8.1.6.1 A szervezeti és működési szabályzat

Az intézményi SZMSZ célja, időbeli hatálya. Az intézmény működési rendjét meghatározó dokumentumok, jogszabályok. Bélyegzők, és azok használatának rendje. Gazdálkodási rend. Humán erőforrás gazdálkodás. Az intézményi vezetés összetétele, a vezetők feladatköre, hatásköre, felelőssége. Működési rend. Szolgálati rend. Ellenőrzési jogkörök felosztása. Az intézmény közösségi fórumai. Az intézményi szintű kapcsolattartás rendje. Az intézmény által vezetett dokumentumok. Az SZMSZ kiegészítő szabályzatai.

3.8.1.6.2 A gyermekvédelmi intézmények szakmai programja

Az intézmények felépítése, jogszabályi háttér. Építészeti, tárgyi személyi feltételei. Az intézmények alapelvei, céljai. A szakmai munka: gondozás-nevelés. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület. A felvételi eljárás menete. Gondozási, nevelési alapelvek. A gondozás-nevelés elemei. Nevelési-fejlesztési szolgáltatások. Rekreációs szolgáltatások. Egészségügyi szolgáltatások. Napi életgyakorlat. Jutalmazás és lehetséges szankciók. Családdal való kapcsolattartás. Kriminálitással összefüggő feladatok. Engedély nélküli távozás. Elbocsátás az intézményből. Utógondozói ellátás- utógondozás. A gyermekcsoport kapcsolatrendszere. Elvárt magatartásformák.

3.8.1.6.3 Az intézmények általános adminisztrációs rendszerének megismerése

Jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszer, a gondozási-nevelési folyamat adminisztrációs teendői, leltározás, eszközök, adományok kezelése, beköltözéssel, kiköltözéssel kapcsolatos adminisztrációs teendők, szerződések, megállapodások rendszere

3.8.1.6.4 Házi- és napirend

A házirend célja, hatálya. A gyermekek, fiatal felnőttek jogai és kötelességei. A gyermekek, fiatal felnőttek befogadása. Ellátásuk: étkezés, ruházkodás, egészségügyi ellátás, oktatás. A jutalmazás és szankcionálási lehetőségek. Vallásgyakorlás, nemzeti etnikai nevelés. Kimenő, zsebpénz, értékmegőrzés. Kapcsolattartás (folyamatos, időszakos). Az érdekképviseleti fórum feladata, működése. A gyermekjogi képviselő feladata, elérhetősége biztosításának szabályai.

3.8.1.6.5 Csoportgazdálkodási szabályzat

A csoportgazdálkodási szabályzat célja, hatálya, jogszabályi háttér. A csoport gazdálkodási keretösszege. Étkezés. Gyermekruházat. Zsebpénz. Oktatási, utaztatási kiadások. Tisztító és tisztálkodási szerek. Textília. Rezszi és egyéb kiadások. Karbantartási feladatok. Tárgyi eszközök nyilvántartása, leltározás, selejtezés előkészítése. Munkaügyi kimutatások.

3.8.2 A munkavállaló adminisztrációs kötelezettségei tantárgy

9/9 óra

3.8.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A diákok képessé válnak arra, hogy eligazodjanak az alapvető munkavállalói és munkáltatói adminisztrációban, rálátanak melyek a szükséges, kötelező dokumentumok ezen a területen. Felkészülten tudnak bekapcsolódni a munka világába, kompetensek lesznek a szükséges dokumentációk vezetésében.

3.8.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Munkaügyes végzettségű munkatárs, a dokumentumok területén jártas pedagógus vagy szociális végzettségű munkatárs

3.8.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Munkajogi ismeretek, háztartási ismeretek

3.8.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a munkavállaláshoz szükséges dokumentumokat	Munkavállalással kapcsolatos dokumentumok ismerete	Teljesen önállóan	Önismeret, Erősségeink reális felismerése, gyengeségeink vállalása, erős akaratú tettrekészség, önállóság, fejlett kommunikáció, következetesség, realitásérzék, problémamegoldó készség, intenzív munkavégzés képessége	Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a munka kezdésének, folyamatának és végének dokumentációját	Munkajogi ismeretek	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a heti étrendkészítés, változtatás folyamatát, adminisztrációs háttért. Ismerteti az étrendkészítés főbb szabályait	Háztartásvezetési ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja az élelmezési kartonok vezetésével kapcsolatos ismereteit, csoportosítja a főbb nyersanyagokat	Nyersanyagismeret	Teljesen önállóan		
Ismerteti a ruhakartonokkal való munkavállalói feladatokat	Ruházati ismeretek	Teljesen önállóan		

3.8.2.6 A tantárgy témakörei

3.8.2.6.1 A munkavállaláshoz kapcsolódó dokumentumok
Személyes okmányok megléte, érvényessége. A munkakör betöltésével kapcsolatos végzettségeket igazoló dokumentumok. Nyilatkozat Gyvt. szerinti kizáró okokra vonatkozóan. Erkölcsi bizonyítvány. Eddigi közalkalmazotti és egyéb munkaviszonyok igazolása. Kedvezményekkel kapcsolatos nyilatkozatok. A bankkal és bankszámlaszámmal kapcsolatos nyilatkozat. Igazolás tűz és balesetvédelmi oktatáson való részvételről. Társadalombiztosítási igazolvány, benne munka alkalmassági igazolás. A dokumentumok összegyűjtése, rendezése, kiértékelése.

3.8.2.6.2 A munka teljesítésének dokumentumai
Jelenléti ív vezetésének szabályai. Jelenléti modul, három havi munkaidőkeret gazdálkodás értelmezése. A munkából való távolmaradás esetei, jelzésének szabályai, igazolásának dokumentumai. Túlmunka elrendelésének szabályai, kivételének, kifizetésének lehetőségei. Szabadságok ütemezése, éves szabadságos tervek készítése, a szabadságok kiadásának törvényi szabályozása. A munka teljesítésének dokumentálása az esemény naplóban.

3.8.2.6.3 A háztartás vezetésével kapcsolatos adminisztráció
Heti étrend. Az étrendkészítés szabályai. Eltérés a heti étrendtől, annak dokumentálása. Az élelmezési nyersanyag kiszabot vezetésének szabályai. Az élelmezési kartonok szerepe a háztartás vezetésében, a ki- illetve bekönyvelés szabályai. Az ellátási napon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétének dokumentálása. A raktárkészlet nyilvántartó lapba való könyvelés szabályai. A ruházati nyilvántartás vezetésének szabályai vásárlások be- könyvelése, elhasználódás, eladás, vagy eltulajdonítás rögzítése.

3.8.3 A gyermekfelügyeleti munka dokumentálása tantárgy

27/27 óra

3.8.3.1 A tantárgy tanításának fő célja
A diákok képessé válnak napi munka során elvégzett feladatok szakszerű szabályszerű dokumentálása, a napi történések, fontos szituációk rögzítésére, dokumentálására.

3.8.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Pedagógus vagy szociális alapképzésű szakember

3.8.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
—

3.8.3.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti az napi események rögzítésére szolgáló dokumentum funkcióját, vezetésének gyakorlatát, példakön keresztül, valamint ismerteti annak kapcsolódását más adminisztrációs rendszerekhez.	Jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszer ismerete, gyakorlaton szerzett ismeretek a napi események rögzítésére vonatkozóan, módszertani kézikönyv	Teljesen önállóan		
Ismerteti, hogy milyen szakmai kifejezéseket kell használni a dokumentációs rendszerek vezetésénél. Felsorolja és csoportosítja azokat a veszélyhelyzeteket, krízishelyzeteket, amik rögzítése kiemelten fontos a gyermekvédelemben.	A testi és lelki bántalmazás tünetei, típusai,	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azonosulás, önállóság, lelkiismeretesség, együttműködés képessége, következetesség, rugalmasság, realitásérzék, problémamegoldó készség	
Ismerteti a kapcsolattartásra vonatkozó feladatokat és adminisztrációs teendőket. Meghatározza annak folyamatát.	Az emberi szükségletek, a kötődés és biztonságérzet fontossága, a családmit támogató rendszer és mint problémaforrás. A kapcsolattartási naplóra és más kapcsolattartási dokumentációra vonatkozó ismeretek.	Teljesen önállóan		Telefonos kapcsolattartás segítése
Ismerteti a rábízott pénzeszközök, egyéb eszközök szakszerű kezelését	Intézményi és idegen pénzeszközök, leltározási ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		

3.8.3.6 A tantárgy témakörei

3.8.3.6.1 A napi eseményekre vonatkozó dokumentáció vezetése

Az események rögzítésére szolgáló dokumentum fontosabb területei. Jelen lévő gyermekek, abból a nap folyamán érkezett/távozott. Postai küldemények érkezése. Gyógyszerek kiadása. A nap folyamán történt események (külön a nappalos, külön az éjszakai). Szak-

mai segítők (pl. gyermekotthon vezető, fejlesztő pedagógus, pszichológus) bejegyzései. Rendkívüli események.

3.8.3.6.2 Rendkívüli események és gyermekbántalmazási esetek jelzése, dokumentálása

Rendkívüli események jelentésének szabályai. Mit jelent a rendkívüli esemény fogalma? A munkahelyi hierarchia szabályai. Gyermekbántalmazási esetek jelzése, kezelése. Engedély nélküli eltávozások jelentése, a körözés kiadásának kezdeményezése, körözések nyilván tartása. Tennivalók engedély nélkül távozott gyermek visszaérkezése, visszazállítása esetén és annak dokumentálása. A körözés visszavonásának szabályai. Feladatok baleset, haláleset, tüzeset stb. bekövetkeztekor, az értesítés szabályai, az esemény bekövetkeztének a dokumentálása.

3.8.3.6.3 A kapcsolattartás dokumentációja

A kapcsolattartás szabályai. A kapcsolattartás tárgyi feltételei (kapcsolattartó helyiség és annak berendezése). Folyamatos, időszakos és felügyelt kapcsolattartás értelmezése. Az időszakos kapcsolattartás engedélyezésének szabályai (gyámhivatal, gyermekvédelmi gyám). A kapcsolattartás formái: személyes, csomag küldése, telefonon megkeresés, levelezés (postai, online). A kapcsolattartások rögzítésének szabályai a kapcsolattartási naplóban.

3.8.3.6.4 Pénzkezelési dokumentáció

A pénzkezelés szabályai. Készpénz átadás átvételének szabályai, dokumentálása. Számlák kitöltésének szabályai (előforduló számlai hiányosságok). Iskolai befizetések dokumentálásának szabályai. Napi vásárlás lebonyolítása, szabályai. Zsebpénz kiadásának kezelésének szabályai, a zsebpénz kiadás nyomtatványai. Idegen pénzeszközök (gyermek, fiatal felnőtt vagy hozzátartozója által megőrzésre átadott) kezelésének szabályai.

3.8.3.6.5 A jogszabályban előírt dokumentációs rendszerek használata

A jogszabályban előírt dokumentációs rendszerek használata

3.8.4 A gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentáció tantárgy 16/16 óra

3.8.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A hallgatók megismerik a gyermek fejlődésével kapcsolatos dokumentációkat, és az azokban való munkálkodást.

3.8.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, szociálpolitikus

3.8.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei

3.8.4.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Csoportosítja és felsorolja azokat az adatforrásokat, dokumentumokat melyekből információt tud nyerni a munkájához.	Szakmai etikai szabályok, gyermekvédelmi protokoll	Teljesen önállóan	Lelkiismeretesség, társas felelősségtudat, empátia, más-ság elfogadása, fejlett kommunikáció, együttműködés képessége, következetesség, realitásérzék, problémamegoldó készség, intenzív munkavégzés képessége	Internetes lehetőségek alkalmazása, információ-gyűjtés
Meghatározza és csoportosítja a jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszer részeit	Vonatkozó jogszabályok ismerete	Irányítással		Adathordozó, rögzítő digitális eszközök használata az adatlapok feltöltése során
Felsorolja a gyermekek, fiatal felnőttek egészségügyi dokumentációját és csoportosítja azokat.	A gyermekek egészségügyi ellátása	Irányítással		Internetes lehetőségek alkalmazása, információ-gyűjtés

3.8.4.6 A tantárgy témakörei

3.8.4.6.1 A gyermeki fejlődés dokumentálása

A gyermeki fejlődés dokumentálása, és ennek fontossága. Információszerzési lehetőségek a gyermek előéletéből. A gyermek fejlődésével kapcsolatos tapasztalatok folyamatos vezetése.

3.8.4.6.2 A jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszerek

A jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszerek átfogó megismerése, összetevői. A gyermek, fiatal felnőtt ellátása során elvégzendő és elvégzett feladatok tervezése, értékelése, dokumentációja. Elemzési feladatok: a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok megismerése, azok végrehajtásának támogatása. Az elkészítés szabályai, résztvevői.

3.8.4.6.3 Egészségügyi dokumentáció

A gyermekek, fiatal felnőttek egészségügyi állapotáról való információszerzés módjai, a hiányzó adatok pótlásának lehetőségei, dokumentálása. Az egészségügyi dokumentáció karbantartásának fontossága. Az egészségügyi alapellátás és szakellátás résztvevői. Az egészségügyi iratok: fejlődési lap, TAJ- kártya, közgyógyellátási igazolvány, gyógyszernyilvántartás, egészségügyi törzslap (házi orvosnál), gyermek- egészségügyi kiskönyv, zárójelentések, orvosi szakértői vélemények. Szűrővizsgálatok, azok szükségessége. Korcsoportonkénti védőoltások, azok esetleges szövődményei. Az egészségügyi dokumentáció rendezése hagyományos, és elektronikus formában.

3.8.5 Élettörténeti munka tantárgy

36/36 óra

3.8.5.1 A tantárgy tanításának fő célja

Az élettörténeti technikák alkalmazásával, a felnőtt és gyermek közötti nyílt kommunikáció segítségével az élettörténeti könyv készítésében rejlő lehetőségek kiaknázása

3.8.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Pszichológus, mentálhigiénikus

3.8.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Pszichológia

3.8.5.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti az élettörténeti munka jelentőségét és annak helyét a gyermekvédelem rendszerében	A gyermekek személyes adatainak védelméről rendelkező jogszabályok	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azonosulás, önállóság, lelkiismeretesség, mások megbecsülése, empátia, jó kapcsolat kiépítő készség, fejlett kommunikáció, együttműködés képessége, türelmesség, kreativitás	
Ismerteti milyen adatok kerülnek gyűjtésre az élettörténeti munka során	A gyermekek személyes adatainak védelméről rendelkező jogszabályok	Irányítással		
Ismerteti az élettörténeti könyv készítésének menetét, meghatározza azok tartalmi elemeit.	Az önismeret forrásai és jelentősége, az énvédő mechanizmusok, technikák	Instrukció alapján részben önállóan		Képek, információk gyűjtése az internetről

3.8.5.6 A tantárgy témakörei

3.8.5.6.1 Az élettörténeti munka jelentősége

Az élettörténeti munka jelentőségének felismerése. A gyermekek személyes adatainak védelméről rendelkező jogszabályok. Az élettörténet feldolgozásának lépései. Az élettörténeti könyv formája, a vele szemben támasztott általános követelmény. Az élettörténeti könyv tartalma. Módszerek a gyermeki életút megjelenítésére.

3.8.5.6.2 Az élettörténeti munka pszichológiai aspektusai

A korai környezeti tényezők hatása a személyiségfejlődésre, a fejlődést akadályozó élettörténetek fontossága. Az élettörténeti munka terápiás lehetőségeinek ismerete. Az élettörténeti munka, mint a felnőtt és a gyermek közötti nyílt kommunikáció, mint a múlt megismerésének lehetősége

3.8.5.6.3 Az élettörténeti munka gyakorlata

Az élettörténet feldolgozásának technikái, tartalmi és formai lehetőségei. Élettörténeti munka gyakorlása tanuló párból. Terepmunka: A gyermek bevonása az élettörténeti könyv

készítésébe (életterkép készítése, kapcsolati térkép készítése, idővonal, időskála készítése, „családfa” készítése, rajzok készíttetése a gyermekkel, fényképek gyűjtése). Az élettörténeti könyv készítésében rejlő lehetőségek: a gyermek múltjának felkutatására, a gyermek által nem ismert életszakaszok megismerésére, az önazonosság, helyes önértékelés kialakulásának segítésére, a gyermek önbecsülésének erősítésére, az esetleges gyermeki büntudat enyhítésére, feloldására, a jelen megértésére, a vérszerinti család tagjaihoz fűződő érzelmek megértésére, szorongások, idealizált fantáziák megszüntetésére, indulatok csökkentésére, veszteségek feldolgozására.

3.9 Gyermekvédelmi intézményben végzett szakmai munka megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

344/344óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület segíti, hogy a diákok megfelelő szakmai hozzáállással végezhesék a mindennapi munkájukat. A diákok elsajátítják a gyermekek, fiatal felnőttek fogadásának, ápolásának módját, melyet szakmai támogatás mellett a gyakorlatban is elsajátíthatja. A tanuló rálát a gyermekvédelmi szakellátás, javítóintézeti nevelés és az átmeneti gondozás különbségeire a gondozásban, így képes lesz a különböző gondozási igények megállapítására és végzésére.

3.9.1 Gyermekotthon és javítóintézet működése és gondozási feladatai tantárgy 36/36 óra

3.9.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A gyermekotthoni, javítóintézeti működésben elfoglalt helyének és szerepének megismerése által a gyermekotthon (lakásotthon), javítóintézet napi életének, szabadidős tevékenységének tervezése, szervezése.

3.9.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus végzettségű gyermekvédelmi szakember

3.9.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

3.9.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.9.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meghatározza szerepét, kompetenciáját a gyermekotthon, javítóintézet szervezetében.	A gyermeket ellátó intézmény működési rendje, sztenderdje, gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabály	Teljesen önállóan	Önismeret, éntudatosság, önállóság, lelkiismeretesség, együttműködés képessége, következetesség, rugalmasság, realitásérzék, probléma megoldó készség, intenzív munkavégzés képessége, kreativitás	Internetes lehetőségek alkalmazása, információ-gyűjtés
Csoportosítja a környezet formálásával kapcsolatos feladatokat, jellemző a megfelelő környezetet, és elvégzi az ezzel kapcsolatos feladatokat.	Intézmények működtetése és szabályai, házirendek felépítése és tartalma, magántulajdon védelme	Instrukció alapján részben önállóan		
Heti étrend elkészítése, részvétel gazdálkodási feladatokban	Háztartásvezetési ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		

Csoportosítja a gyermekkel, fiatal felnőttekkel kapcsolatos feladatokat, leírja a gondozási szükségleteket, valamint meghatározza a gyermek, fiatal felnőtt bevonásának lépéseit a gyermekotthoni, javítóintézeti feladatokba és megvalósítja azokat.	Autonómia fogalma, a gondozás az önálló életre való felkészítés lépései,	Teljesen önállóan		
Meghatározza a szabadidős tevékenység szervezésével kapcsolatos feladatokat, leírja azok szükségességét és rendszerességét, és megvalósítja azokat.	A szükségletek és erőforrások feltárásának módszerei	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információ-gyűjtés

3.9.1.6 A tantárgy témakörei

3.9.1.6.1 A gyermekotthon, javítóintézet működése

A gyermekotthon, javítóintézet működési rendje, dokumentumai és kapcsolatrendszere. A gyermekotthon, javítóintézet szakmai programjának tartalma, fontosabb területei. A gyermek- és ifjúsági felügyelő helye és szerepe a gyermekotthoni, javítóintézeti struktúrában, munkamegosztásában. A gyermekotthon, javítóintézet éves programtervének megismerése, a részvétel minőségének meghatározása.

3.9.1.6.2 A gyermekotthon, javítóintézet tárgyi környezete

Részvétel a gyermekotthoni, javítóintézeti feladatok ellátásában, munkaköri feladatok a gyermekotthon, javítóintézet tárgyi környezete, életkori sajátosságok megjelenése. A gyermek- és ifjúságfelügyelő feladata a környezet kialakításában. A kialakítás kritériumai, jogszabályi előírásai. Feladatok a környezet rendben tartásában, balesetveszély elhárításában. A gyermekotthon, javítóintézet baleset-, tűz-, és munkavédelmi szabályzatai. Közöségi és egyéni léttér kialakítása. Közös és saját tulajdon kialakítása és védelme. A saját tulajdon védelmének fontossága, tárgyi feltételei, a közös programok és az elvonulás lehetőségének megteremtése. A gyermeki, fiatal felnőtt kapcsolatrendszer működésének támogatása. A kapcsolattartásra alkalmas, kulturált feltételek biztosítása.

3.9.1.6.3 Csoportvezetési, gazdálkodási, ügyeleti feladatok

A gyermek, fiatal felnőtt személyes tárgyainak, tanszereinek biztosítása, figyelemmel kísérése, karbantartása, szükség szerinti pótlása. Egyéni igények figyelembevétele. A zsebpénz felhasználása. Háztartásvezetési, gazdálkodási feladatok a gyermekotthonban, javítóintézetben. Háztartási gépek és eszközök biztonságos használata, teendők meghibásodás esetén. A gyermekotthoni (lakásotthoni), javítóintézeti gazdálkodás keretei, lehetőségei, szabályai. A pénzfelhasználással kapcsolatos feladatok. Ügyeleti feladatok. A krízishelyzetek, rendkívüli események megfelelő kezelése. Intézkedési és értesítési kötelezettség a veszély elhárítására a problémamegoldás érdekében és azt követően.

3.9.1.6.4 A házi- és napirend kialakítása

A gyermeket ellátó intézmény házi- és szokásrendjének elfogadása. A napirend, heti rend tervezésének szempontjai. A gyermekek, fiatal felnőttek életkorának, egészségi állapotának megfelelő életritmus kialakítása, a rekreáció biztosítása. A folyamatos és egyéni napi-rend kialakításának szempontjai.

3.9.1.6.5 Az önálló életvitelre való felkészítés folyamata

A gyermek, fiatal felnőtt bevonása a gyermekotthon (lakásotthon), javítóintézet természetes és mesterséges környezetének alakításába, rendbetételébe. Dekorálás a gyermekek, fiatal felnőttek bevonásával. Textíliák, ruhaneműk, háztartási eszközök és kéziszerszámok, berendezési tárgyak karbantartása, javítása. A gyermekek, fiatal felnőttek bevonása életkoruknak, képességeiknek és állapotuknak megfelelő mértékben a napi feladatok ellátásába, a háztartási gépek és eszközök biztonságos használatába.

3.9.1.6.6 Szabadidő szervezése, egészséges életmódra nevelés

Szellemi, fizikai aktivitást igénylő szabadidős tevékenységek szervezésének szempontjai és lehetőségei a különböző életkorokban. Egészségnevelési lehetőségek, szűrővizsgálatok, védőoltások. Életmódszervezéssel kapcsolatos tanácsadási lehetőségek. Az alkotás örömeinek megismertetése. Szokások és hagyományok fontossága a gyermekotthoni, javítóintézeti életben, kialakulásuk. Az egyéni szokások és hagyományok beillesztése a közös életbe.

3.9.2 Az átmeneti gondozás működése és gondozási feladatai tantárgy 18/18 óra

3.9.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A képzés segíti a tanulókat, hogy megértsék az átmeneti gondozás céljait, alapelveit, megért-sék helyét a gyermekvédelem rendszerében és rálássanak az átmeneti gondozás folyamataira, a gondozói, szakgondozói feladatokra, a kompetenciahatárookra és a munkatársakkal való együttműködésre. A diákok a képzés során megismerik az átmeneti gondozás intézményeit a gyermekekkel, szülőkkel való gondozás feladatait, nehézségeit, kereteit.

3.9.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, pedagógus

3.9.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gyermekvédelem jogi megközelítése, gyermekvédelmi intézményrendszer, gondozási, ápolási feladatok

3.9.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.9.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meghatározza a napirendekből adódó feladatokat csoportosítja azokat a napszaknak megfelelően és ellátja azokat.	intézmények jogszabályi háttere,	Teljesen önállóan	emberi méltóságot tiszteletben tartó, empátikus humánus magatartást mutat. Érzékenység a gyermek problémái, érdeklődési körei iránt. Csoportmunkában a közösség érdekeit fontosnak tartja. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására. Nyitott arra, hogy felelősséget vállaljon döntéseiért.	
Meghatározza a gyermekek gondozásában lévő feladatokat, megtervezi azok elvégzését, jellemzi, felsorolja a gyermekek szükségleteit és ápolást gondozást végez.	ápolási, gondozási feladatok, gyermekbetegségek	Teljesen önállóan		
Egyeztet a szülőkkel a gyermekgondozási, ápolási feladatokban, írásba foglalja a szülőkkel való megállapodást, ellenőrzi a feladatok végrehajtását a gyermekek mindennapi ellátásában.	gondozási ismeretek,	Instrukció alapján részben önállóan		
Szakmai kommunikációt folytat az intézményen belül és az intézményen kívüli szakemberekkel, leírja a munkája során tudomására jutott információkat, egyeztetések eredményeit.	Gyermekjóléti intézményrendszer, hatósági intézkedések	Instrukció alapján részben önállóan		

3.9.2.6 A tantárgy témakörei

3.9.2.6.1 Az átmeneti gondozás intézményei és feladatai

Gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona, helyettes szülői hálózat. Az átmeneti gondozás célja. Gondozás, napi struktúra biztosítása, stabilizáció és biztonság. Munkatársi team és feladatai, intézményen belüli és kívüli együttműködések

3.9.2.6.2 Gondozói feladatok az átmeneti gondozásban

Gyermekekkel végzett gondozói feladatok, szabadidő szervezés, gyermekek napközbeli felügyelete, szülői készségek fejlesztése a gyermekek gondozása során, várandós anyák gondozásának feladatai, háztartás vezetés, napi rutin kialakítása

3.9.2.6.3 Intézményen belüli és kívüli együttműködések

A szakmai munkát segítő megbeszélések team munka, esetmegbeszélés, egyéni nevelési gondozási tervek, feladatmegosztás, kompetenciahatárok, intézményen belüli és kívüli kommunikáció, esetfelelős, esetgazda feladatai, védelemben vétel és az ehhez kapcsolódó gondozói feladatok együttműködési nehézségek

3.9.3 Gyermekcsoportok működése a gyakorlatban tantárgy

62/62óra

3.9.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy elsajátítása során a tanulók képessé válnak, hogy segítsék a gyermekek intézményi életét, a megkezdésétől egészen annak megszűnéséig. Képessé válnak arra, hogy segítsék a gyermekek, családok beilleszkedését, a közös élmények, hagyományok, szabályok kialakítását, az ünnepek intézményi megünneplését. Képessé válnak a szokásostól eltérő viselkedések észlelésére, az átlagostól eltérő nevelési igényű gyermek kiemelt támogatására. Segíteni tudják a gyermekek hozott értékeinek, szokásainak, hagyományainak a kibontakoztatását.

3.9.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, szociális munkás, nevelő, szociálpedagógus,

3.9.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Csoportdinamika, ápolói, gondozói feladatok, háztartási ismeretek, deviáns csoportok, fejlődéslélektan

3.9.3.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.9.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felméri, leírja az új gyermek, fiatal felnőtt szükségleteit, feltérképezi és leírja hagyományait, értékeit, meghatározza az ezzel kapcsolatos feladatokat, szakmai támogatást nyújt a gyermekeknek, fiatal felnőtteknek, gondozást és ápolást végez.	csoportdinamika, fejlődéslélektan	Instrukció alapján részben önállóan	emberi méltóságot tiszteletben tartó, empátikus, humánus magatartást mutat. Érzékenységgel a gyermek, fiatal felnőtt problémái, érdeklődési körei iránt. Csoportmunkában a közösség érdekeit fontosnak tartja. Törekszik saját tanulási céljainak	

Feltérképezi, csoportosítja és megfelelően dokumentálja a gyermekek, fiatal felnőttek hozott értékeit és hagyományait, valamint napi gondozási tevékenységébe beépíti ezek ápolását.	Értékek és dilemmák kultúra, ünnepek és hagyományok	Instrukció alapján részben önállóan	megfogalmazására. Nyitott arra, hogy felelősséget vállaljon döntéseiért.	információszerzés digitális, "okos" eszközökről.
Meghatározza az átlagostól eltérő nevelést igénylő gyermekek, fiatal felnőttek speciális igényeit és elvégzi a szükséges gondozási, ápolási feladatokat.	gyógypedagógiai ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		
Jellemzi a gyermekek, fiatal felnőttek csoporton belüli dinamikáit, konfliktusokkal kapcsolatosokban meghatározza a szükséges feladatait és elvégzi azokat, valamint csoportosítja a főbb problémákat és jelzi a szakmai stáb számára.	csoportdinamika, konfliktuskezelés, csoportszerepek	Irányítással		

3.9.3.6 A tantárgy témakörei

3.9.3.6.1 Új gyermek, fiatal felnőtt, család az intézményben

Gyermekek, fiatal felnőttek, családok fogadása, házirend ismertetése, közösségbe való beilleszkedés lehetőségei, nehézségei, gyermekcsoportok működésének sajátosságai, beilleszkedési nehézségek, szülők hatása a gyermekcsoportok működésére a családok átmeneti otthonában

3.9.3.6.2 Közösségi programok lehetőségei és céljai

Gyermekek, fiatal felnőttek, családok hagyományainak, értékeinek megismerésének fontossága, hagyományörzés, normák kialakítása intézményi keretek között. Szociális készségfejlesztés a gyermekcsoportokban

3.9.4 Terepgyakorlat tantárgy

228/228 óra

3.9.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók valós környezetben, a megszerzett elméleti tudásukra építve, szituációs feladatok segítségével jártasság, készség szintre emeljék a gyermekvédelemben végzett ápolási, gondozási feladatok ellátását.

3.9.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, szociálpedagógus, szociális munkás, szociálpolitikus végzettségű gyermekvédelmi szakember

3.9.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

3.9.4.4 A képzés órakeretének legalább 80%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.9.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A gyakorlat során figyeli az átmeneti gondozásban, a gyermekotthoni ellátásban és a javítóintézeti ellátásban lévő gondozási feladatokat. Csoportosítja azokat, leírja a feladatkörébe tartozó gondozási tevékenységet. Meghatározza a különféle a gondozási folyamatokat (előkészítése, ellenőrzés, támogatás, szabadidő szervezés, háztartásvezetés) és bemutatja azokat.	Gondozási feladatok	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azonosulás, önismeret, Önállóság, lelkiismeretesség, önbecsülés, mások megbecsülése, társas felelősségtudat, empátia, másság elfogadása, fejlett kommunikáció, együttműködési képesség, következetesség, rugalmasság, realitásérzék, problémamegoldó képesség, konfliktuskezelési képesség, érzelmi érettség, kreativitás, humor készsége, örülni tudás	
Meghatározza a szülők kompetenciájába tartozó gondozási feladatokat, szükség esetén bemutatja azokat, leírja a gondozási szükségleteket és terveket. Konfliktus helyzeteket kompetenciáját betartva hárít, illetve bevonja a megfelelő intézményi munkatársakat.	kommunikáció, segítő beszélgetés, szociális adminisztráció	Instrukció alapján részben önállóan		

Szakszerűen megoldja az új gyermekek, fiatal felnőttek, családok érkezésével kapcsolatos feladatokat.	Gyermekek, fiatal felnőttek szükségletei, házirend, kötődés elmélet, intézmények működési sztenderdjei	Instrukció alapján részben önállóan		
Meghatározza és csoportosítja a különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek nevelésével kapcsolatos dilemmákat. Meghatározza és elvégzi az ezzel kapcsolatos feladatokat.	Pedagógiai, gyermekek pszichés betegségei, részképességek és azok fejlesztése, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek nevelése	Instrukció alapján részben önállóan		
A különböző kultúrák egymásmelletti létét értékékként kezeli	Életmód, kultúra fogalma, az etnikai kisebbségek sajátosságai	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információ-gyűjtés
Feladatainak végzése közben gyermekvédelmi szakellátásban a gyermekbántalmazás jelzésére és kezelésére vonatkozó módszertanban, átmeneti gondozásban a gyermekbántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges módszertanban előírtaknak megfelelően végzi a munkáját. Meghatározza a hozzátartozók közötti erőszak, gyermekbántalmazás típusait és gyanú jeleit, az ezzel kapcsolatos szükséges lépéseket.	A segítség pszichológiai összefüggései, a gyermekbántalmazás észlelésére, jelzésére, kezelésére és kivizsgálására vonatkozó módszertani ajánlások és szabályozók a gyermekjóléti alap-ellátásban és a gyermekvédelmi szak-ellátásában, javítóintézeti ellátásban	Instrukció alapján részben önállóan		
Meghatározza feladatát a csoportszervezésben. Leírja és jellemzi az adott csoport dinamikáját és a benne található szerepeket, konfliktusokat. Adekvát megoldási javaslatokat fogalmaz meg azok kezelésére.	A csoportok kialakulása, szerkezete és a csoportközi viszonyok jellemzői, az együttműködés szociálpszichológiai jellemzői	Instrukció alapján részben önállóan		

Leírja és meghatározza az ünnepekhez, kirándulásokhoz kapcsolódó feladatokat, bemutatja szerepét a feladatok elvégzésében. Jellemzi a szabadidős tevékenységek céljait, szerepét az ellátásban.	A szükségletek és erőforrások feltárásának módszerei	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információ-gyűjtés
Leírja, milyen rendkívüli események következhetnek be egy intézményi ellátásban, meghatározza a feladatait, szakmai irányelvek szerint leírja azokat. A vészhelyzetekben és konfliktusos helyzetekben felismeri azok okait, összefüggéseit és megoldási lehetőségeket javasol.	Konfliktusok fajtái, és a konfliktuskezelés módszerei	Teljesen önállóan		
Folyamatosan figyeli és dokumentálja a gyermekek, fiatal felnőttek egészségét érintő feladatokat. Gondozási folyamatban végrehajtja az alapvető ápolási feladatokat.	A gyermek egészségügyi ellátása, gyermekbetegségek	Teljesen önállóan		Internetes lehetőségek alkalmazása, információ-gyűjtés

3.9.4.6 A tantárgy témakörei

3.9.4.6.1 Átmeneti gondozásban gyermekekkel, szülőkkel végzett feladatok
 Átmeneti gondozási intézmények megismerése, programok, szolgáltatások megfigyelése, segítségnyújtás étkeztetésben, házkörüli teendőkben, Gondozási szükséglet, Empowerment, segítségnyújtás a köznevelésben történő részvételhez.

3.9.4.6.2 Átmeneti gondozás komplex feladatai
 Előkészítő tevékenységek (szobák előkészítése, teljes körű ellátás, szükség szerinti teljeskörű ellátás biztosítása, adományozási protokoll és ebből adódó feladatok, családok megerősítése, háztartásvezetésben lévő segítségnyújtás, napi rutin feladatokban való segítségnyújtás, kontrollfunkció ellátása a gyakorlatban.

3.9.4.6.3 Új gyermek, fiatal felnőtt érkezésével, befogadásával kapcsolatos teendők
 Értelmezze a gyermekek, fiatal felnőttek elhelyezésének, az egyéni és közös élettér kialakításának jelentőségét a gyermek/lakásotthonokban, javítóintézetekben. A tanuló ténykedése

során alkalmazza az alábbi ismereteit: A gyermekotthon, javítóintézet kialakításának jogszabályi keretei. Az életkori sajátosságok értelmezése. Közösségi életter kialakításának szempontjai. Lehetőségek a közös tulajdon védelmének kialakítására. Egyéni életterek kialakításának szempontjai. Saját tulajdon védelmének fontossága, tárgyi feltételei. Dekorálás, a gyermek, fiatal felnőtt bevonása a környezet kialakításába. Háztartásvezetési feladatok.

Készítse elő az új gyermek, fiatal felnőtt érkezését, befogadását a csoportba. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A gyermekközösség belső kapcsolatszerkezete. Pozitív és negatív hatású csoportdinamikák. A csoport felkészítése a befogadásra. Új csoporttag, mint problémaforrás. A gyermek, fiatal felnőtt megismerésének lehetőségei. Az érkező beilleszkedésének segítése. A csoport eddigi, és megváltozott napirendje.

3.9.4.6.4 Különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek ellátásának dilemmái

A különleges ellátási szükségletű gyermek beillesztése a közösségbe. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Az ideiglenes hatályú elhelyezés elrendelésének, az azonnal nevelésbe vétel okai, lehetőségei. A családból kikerülés traumája. A régi kapcsolatok elvesztése, a veszteség feldolgozása. A különleges szükséglet jellemzői, megjelenési formái, ellátási területei. A fogyatékkal élő személyek jogai és esélyegyenlőségének kérdései. Az inklúzió, integráció és a differenciált nevelés fogalma, lehetőségei. A gyermek megtanítása a gyógyászati segédeszközök használatára, karbantartására.

A speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek beillesztése a közösségbe. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A család, mint szocializációs színtér, mint támogató közeg és mint problémaforrás. Énkép, az identitás kialakulásának feltételei. A kamaszkor lélektani jellemzői, konfliktusai, és azok okai. A speciális és a kettős ellátási szükséglet fogalma jogszabályi értelemben. Magatartási, viselkedési zavaros gyermek nevelésének kérdései. A gyermekfelügyelő feladatai speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek ellátása során.

3.9.4.6.5 Kapcsolattartási feladatok. Kultúrák egymás mellett élésének dilemmái

Kapcsolattartás lebonyolítása a gyermek/lakásotthoni, javítóintézeti körülmények között. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Nevelésbe vétel meghatározása. Szülői felügyeleti jog, és a gyámság kérdései. Javítóintézetbe kerülés lehetséges okai. A gyermeki jogok. A kapcsolattartás lehetőségei, szabályozása, korlátozása. Szülői jogok és köteleességek. A vérszerinti család meghatározó szerepe. A kötődés jelentősége, alakulását befolyásoló tényezők. A családi kapcsolat ápolásának jelentősége. A segítő szakember szerepe, a beavatkozás és a tanácsadás mértéke.

Etikai és jogi dilemmák értékelése a gyermek családból való kiemelésé kapcsán. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: a szegénységi kultúra értelmezése. A szülői felelősség jogi értelmezése. A szakmai, és személyes alapú dilemmák a szociális munkában. A beavatkozás dilemmái. A szakember és a gondozott gyermek/ fiatal felnőtt közti bizalmi kapcsolat értelmezése. Emberi- és személyiségjogok. A gyermeki jogok értelmezése.

3.9.4.6.6 Feladatok gyermekbántalmazás észlelése esetén. A gyermek kriminalizálásának dilemmái

Feladatellátás gyermekbántalmazási eset észlelésekor. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A gyermekbántalmazás típusai, fajtái, különleges esetei. A bántalmazók és az áldozatok főbb jellemzői. A gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmények

szerepe és felelőssége a gyermekbántalmazás megelőzésében és kezelésében. A bántalmazás testi és lelki tünetei Információszerzés lehetséges formái. A gyermekbántalmazással kapcsolatos módszertani szabályozók alkalmazása.

Feladatok a gyermek kriminalizálódásának tapasztalása esetén. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A dilemma fogalma. Szakmai és személyes alapú dilemmák a szociális munkában. Az információszerzés- és kezelés dilemmái. Az objektivitás és szubjektivitás dilemmája a szociális munka gyakorlatában. Az előítélet fogalma, megnyilvánulási formái, mérséklésének lehetséges módjai. A devianciák fogalma, kialakulásának okai. A gyermekek és fiatalok büntethetőségének kérdései.

3.9.4.6.7 Csoportszerveződési, csoportdinamikai kérdések, kontra személyes élet-tér

Csoportszerveződési, dinamikai kérdésekben való részvétel a gyermek/lakásotthonok, javítóintézetek és gyermekek átmeneti otthonai életében. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A csoport szerveződése, típusai, dinamikája, csoportszabályok. A csoporttulajdon és a személyi tulajdon viszonya a gyermek/lakásotthonokban, javítóintézetekben, gyermekek átmeneti otthonaiban. Tagok a csoportban, kirekesztés, kirekesztődés problematikája. A kirekesztett támogatásának lehetőségei. A konfliktusok megoldási lehetőségei. A differenciált foglalkozás lehetősége a csoportban.

A személyes élettér kialakítása a gyermek/lakásotthonban, javítóintézetben, gyermekek átmeneti otthonában. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A gyermekotthon, javítóintézet, gyermekek átmeneti otthona működésének jogszabályi előírásai. A személyes élettér kialakításának lehetőségei. A saját tulajdon védelmének fontossága, biztosítása intézményi keretek között. A gyermek, fiatal felnőtt megfigyelése, fejlődésének életkori sajátosságai. A különböző korú testvérek elhelyezésének jelentősége, a személyes szükségletek biztosításának lehetősége.

3.9.4.6.8 Ünnepek, kirándulások szervezése a gyermek/lakásotthonokban, javítóintézetben, átmeneti gondozásban

Ünnep lebonyolításának megszervezése a intézményi keretek között. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Az ünnepek típusai. Az eltérő hagyományok, azok sajátosságainak jelentősége. A szokások, a hagyományok szerepe az egyén, és a közösség életében, a társadalmi integráció erősítésében. Ünnepi élmények felidézése. A gyermek, fiatal felnőttek bevonása az ünnepi készülődésbe. A kiadások tervezése, ünnepi menü összeállítás.

Segítségnyújtás üdülés, kirándulás megszervezésében. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Az üdülés szervezésének, a program összeállításának szempontjai. Információgyűjtés a programok megtervezéséhez. A kirándulás tárgyi, pénzügyi feltételeinek, eszközigényének megtervezése. A gyermekek bevonása az előkészületekbe. Előtakarékosság, zsebpénz felhasználás. Adminisztráció előkészítése az átvett és felhasznált pénzeszközök elszámolásához.

3.9.4.6.9 Utógondozói ellátás feladatai. Ténykedés rendkívüli esemény kapcsán

Az utógondozói ellátott segítése, illetve a kiköltözésének szervezésében. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Az utógondozás és az utógondozói ellátás fogalma, feltételei. Az emberi szükségletek és erőforrások feltárásának módszerei, erőforráslista készítése. Az önálló életkezéshez szükséges feltételek. Az önálló háztartás mérlegkészítése. Az önálló életkezés támogatásának szakmai és jogi lehetőségei.

Gyermek- és ifjúságfelügyelő ténykedése rendkívüli esemény alkalmával. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Veszély elhárítása. Intézkedési, jelentési kö-

telezettség. Krízishelyzet kezelése. Gyermek, fiatal felnőtt bevonása a problémamegoldásba. A veszélyforrások csoportosítása. A leggyakoribb gyermekbalesetek, az elsősegélynyújtás szabályai. A gyermekintézményekre vonatkozó tűz- és balesetvédelmi szabályok.

3.9.4.6.10 A gondozott gyermek, fiatal felnőtt egészségvédelme. A saját lelki egészség megőrzése

Egészségügyi iratok rendezése. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Egészségügyi alapellátás résztvevői. Egészségügyi iratanyag és tartalma. A leggyakoribb gyermekbetegségek fajtái, okai. Szűrővizsgálatok, védőoltások. A szükséges beavatkozásokra való felkészítés módjai. A gyógyszer tárolásának és kezelésének szabályai. Egészségügyi dokumentációs feladatok a mindennapokban, rendezésének hagyományos és elektronikus lehetőségei.

A gyermek- és ifjúságfelügyelő lehetőségei a saját lelki egészsége megőrzésére. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A segítő foglalkozás pszichés hatásai. A kiégés jelei. A segítő szakember felelőssége kompetenciái. A szakmai titoktartás szabályai. A hatékony segítség akadályai. Az önismeret fejlesztés lehetőségei. A szakmai önvédelem technikái. A szakmai megújulás lehetőségei, formái.

4. RÉSZSZAKMA

A részsakma megszerzésére irányuló szakmai vizsga akkor kezdhető meg, ha a tanuló eleget tett a jelen fejezet szerinti képzési követelményeknek.

4.1 A részsakma megnevezése: Háztartásvezető

4.1.1 A részsakma ajánlott szakmai tartalma:

Az oktatási egység 3. fejezetben szereplő azonosító száma	Az oktatási egység megnevezése
3.4.1.6.5	Főzési és konyhatechnikai alapok tantárgy
3.4.2	Háztartásvezetési alapok tantárgy
3.4.3	Általános műveltség, viselkedés kultúra tantárgy
3.4.5	Segítő kapcsolat kialakítása és kommunikációs gyakorlatok a gyermekvédelemben tantárgy
3.5.5	Gyermekvédelem rendszere és jogi szabályozása tantárgy
3.7.1	Ismeretek a gyermekgondozásról tantárgy
3.7.3	Gyermekbetegségek, gyermekbalesetek tantárgy
3.8.2	Munkavállaló adminisztrációs kötelességei tantárgy

5. EGYEBEK

TARTALOM

1 A SZAKMA ALAPADATAI.....	1
2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA.....	1
3A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA.....	13
3.1 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	13
3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy 18/18 óra	13
3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület	15
3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 62/62 óra	15
3.3 Szociális ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület.....	19
3.3.1 Szakmai személyiségfejlesztés tantárgy 144/144 óra	19
3.3.2 Pszichológia tantárgy 72/72 óra.....	22
3.3.3 Egészségügyi ismeretek tantárgy 72/72 óra	24
3.3.4 Elsősegélynyújtás alapismeretei tantárgy 54/54 óra	27
3.3.5 Társadalomismeret tantárgy 72/72 óra.....	30
3.3.6 Szociális ismeretek tantárgy 144/144 óra	32
3.4 Szakmai készségfejlesztés megnevezésű tanulási terület	35
3.4.1 Főzési és konyhatechnika alapismeretek tantárgy 90/90 óra.....	35
3.4.2 Háztartásvezetési alapok tantárgy 117/117 óra.....	37
3.4.3 Általános műveltség viselkedéskultúra tantárgy 32/32 óra	39
3.4.4 Gyermekcsoportok működése tantárgy 16/16 óra.....	41
3.4.5 Segítő kapcsolat kialakítása és kommunikációs gyakorlatok a gyermekvédelemben tantárgy 90/90 óra	42
3.5 Gyermekvédelmi ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	45
3.5.1 A gyermekvédelem története tantárgy 9/9 óra	45
3.5.2 Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei tantárgy 27/27 óra	46
3.5.3 A gyermekvédelem pszichológiai vonatkozásai tantárgy 27/27 óra.....	48
3.5.4 Különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek gondozása tantárgy 48/48 óra	50
3.5.5 Gyermekvédelem rendszere és jogi szabályozása tantárgy 46/46 óra	53
3.5.6 A gyermekbántalmazás különböző formái és prevenciós lehetőségek tantárgy 24/24 óra	54
3.6 Pedagógiai - Gyógypedagógiai ismeretek megnevezésű tanulási terület	58
3.6.1 Gyógypedagógia mint tudomány tantárgy 36/36 óra	58
3.6.2 Fejlődési rendellenességek, fogyatékoságok, fejlesztés, rehabilitáció tantárgy 96/96 óra.....	59
3.6.3 Pedagógiai ismeretek tantárgy 45/45 óra	62

3.7	Gyermekgondozási, -ápolási ismeretek megnevezésű tanulási terület	64
3.7.1	Ismeretek a gyermekgondozásról tantárgy 36/36 óra	64
3.7.2	Gyermekápolási ismeretek tantárgy 36/36 óra.....	66
3.7.3	Gyermekbetegségek, gyermekbalesetek tantárgy 90/90 óra	67
3.7.4	Gyermekgondozási, ápolási feladatok tantárgy 102/102 óra	70
3.7.5	Gyermekvédelmi szakellátás, az átmeneti gondozás és a javítóintézeti nevelés feladatai tantárgy 62/62óra	72
3.7.6	Gyermekfoglalkozás kiscsoportban tantárgy 31/31óra	73
3.8	Gyermekvédelmi adminisztrációs ismeretek megnevezésű tanulási terület	75
3.8.1	Gyermekvédelmi intézmények szabályzatai, dokumentációs rendszerek az intézményekben tantárgy 18/18 óra	75
3.8.2	A munkavállaló adminisztrációs kötelezettségei tantárgy 9/9 óra	78
3.8.3	A gyermekfelügyeleti munka dokumentálása tantárgy 27/27 óra.....	79
3.8.4	A gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentáció tantárgy 16/16 óra	81
3.8.5	Élettörténeti munka tantárgy 36/36 óra	82
3.9	Gyermekvédelmi intézményben végzett szakmai munka megnevezésű tanulási terület	85
3.9.1	Gyermekotthon és javítóintézet működése és gondozási feladatai tantárgy 36/36 óra.....	85
3.9.2	Az átmeneti gondozás működése és gondozási feladatai tantárgy 18/18 óra	87
3.9.3	Gyermekcsoportok működése a gyakorlatban tantárgy 62/62óra	89
3.9.4	Terepgyakorlat tantárgy 228/228 óra.....	90
4.	RÉSZSZAKMA	97
4.1	A részsakma megnevezése: Háztartásvezető.....	97
5.	EGYEBEK	97